

Paimen~Sanomat

Oulun ortodoksisen hiippakunnan seurakuntien tiedotuslehti

Toukokuu 2012 Nro 2 (175)

Pyhä Henki - tule ja asu meissä

Pyhien Simeonin ja Hannan rukoushuone Kokkolassa. Kuva: Topi Ikäläinen.

**Tässä
numerossa:**

s. 6-7
Isä Kauko Ivanoff
– 60 vuotta

s. 5
Chrysostomos-
liturgin i ny
översättning

s. 8
Siinain vanhuksen
viisauksia

s. 10-11
Kreikan kirkko
nuorten silmin

Esipaimenen sana

Pappeuden juhlanä

Helluntai on Kirkon syntymäpäivä, silloin on myös Pyhän Hengen vuodattamisen juhla ja samalla pappeuden perustamisen muisto. Kristus vuodatti ensimmäisenä helluntaina Pyhän Henkensä opetuslasten ylle Jerusalemissa. Jumalan voiman vihkiminä Kirkon ensimmäiset työntekijät läksivät julistamaan hyvää sanoma koko maailmaan. He myös vihkivät seuraajansa samalla helluntain siunauksella ja kännen päälle asettamisella. Näin sai alkunsa kirkon perustamisesta juontuva apostolinen seuraanto, jonka vihkimänä ja siunaamana myös oman hiippakuntamme papisto työtään tekee.

Kirkkomme väki arvostaa pappejaan. Näin on vanhastaan ollut. Vanhassa Karjalassa pidettiin tiukasti yllä perinnettä, jonka mukaan seurakuntalaiset eivät ryhtyneet ainakaan toisten kuullen pappejaan arvostelemaan, vaikka aihetta lienee joskus ollut. Viranhoitajalla saattoi olla heikkouksia, mutta se ei himmentänyt hänelle uskottua pappeuden sakramentin arvoa.

Niin pappi kuin kirkkokansa tietää ja ymmärtää, että vihkimyksen kautta pappi vihitään ja liitetään elinikäiseen liittoon Kirkon ja seurakunnan kanssa. Muutuneet elämäntilanteet papin elämässä eivät muuta annettua lupausta. Kutsumuksen korkeasta ihanteesta huolimatta vihkimys merkitsee kantajalleen myös taakkaa, ei vain kuorman, vaan kokonaisen kuormaston verran. Kun avioliittoon vihkiytymistä ja siinä elämistä verrataan marttyyriuteen, niin miten kuvaisi papin tehtävän vaativuutta? Seurakunnan paimenhan on kaittavilleen elämän arjessa niin rohkaisija, kanssakärsijä kuin myötäeläjä. Ei kukaan ihminen voi tällaista urakkaa menestyksellisesti omin voimin suorittaa ja tämän vuoksi vihkimysrukouksessa muistutetaan jumalallisesta armosta, joka "...aina parantaa heikkoudet ja täydentää puutteellisuudet."

Seurakunta kunnioittaa pappiaan ja tukee häntä työssään. Myös pappi on ihminen ja samalla monenlaisten heikkouksien alainen. Papille annetaan paljon anteeksi, häntä ymmärretään ja häntä nostetaan. On vain yksi asia, jota seurakuntaväki ei paimenelleen anna anteeksi, eikä hänessä hyväksy. Se on – aina vaaniva ylpeys. Lankeamiset ja puutteellisuudet kuuluvat ihmisen elämään ja katuvalle ne annetaan anteeksi, mutta ylpeyttä ei hyväksytä, eikä anteeksi anneta. Ylpeys on lähtöisin sielun vihollisesta ja kaiken pahan alku ja juuri. Synti tuli maailmaan ylpeyden synnyttämänä, kun yksi Jumalan enkeleistä lankesi ylpeyteen. Rakkaus rakentaa, mutta ylpeys hajottaa hetkessä, mitä rakkaudella on rakennettu. Siksi ylpeyttä karsastetaan ja sitä pelätään.

Helluntain juhla on pappiemme juhla. Kirkko on kiitollinen papeistaan ja arvostaa suuresti heidän työtään seurakunnissamme. Jumala antakoon heille voimaa, kärsivällisyyttä ja myös iloa usein raskaassa työssään. Syksyllä aloittaa jälleen uusi nuorten miesten joukko pappisopinnot yliopiston piirissä Joensuussa. Vapahtaja kehottaa meitä esirukoukseen uusien paimenten puolesta:

"Satoa on paljon, mutta sadonkorjaajia vähän. Pyytäkää siis Herraa, jolle sato kuuluu, lähettämään väkeä elonkorjuuseen." (Matt.9.37-38)

+ Panteleimon

Metropoliitta Panteleimon
Oulun ortodoksisen hiippakunnan esipaimen

Paappvuõd prää´znken

Troickipei´vv lij Kristõõzz šõddampeivv, te´l lij še Pää´zz Jiõgg koolgtem prää´zneĸ da seämmast paappvuõd vuãddeem mošt. Kristõs koolgti vuõssmõs troickipei´vven Pää´zz Jiõgges mätt´tõspäärnai ool Jerusalem-gããrdest. Vuãspää´d viõgg risttãm pääi´k Ceerkav vuõssmõs tuãjla vuõ´lgge čõõdted šiõgg saagg obb maai´lma. Sij ri´sste čuãvves seãmma troickipei´v bloušlõõvin da kiõdi ool piijimõõžzin. Nããit vuãžžai aalgēs ceerkav vuãddumuõžžãst prää´zneĸ jãã´dtem apostoolãž suksessio, koon risttãm da bloušlõõvãm pääi´k mij äã´rhelkãã´dd paapp še tuãjes tuejje.

Ceerkav da koon meer mij leã´p, äãnn äãrvest paappeez. Nããit lij leãmmaž ju´n tuãl´jõžããi´jest. Vuã´mm Ka´rijlest õ´nneš vuã´mmvue´ijnalla Kidd ä´rbvuõdãst, koon mie´lde sie´rrkã´dnee´kĸ jãã´ älggam oummi se´sst läitõõttãd da ärvstõõllãd paappeez, hä´t kuã´sse-ne kã´l leãi kuullãd maacctõõzzi ouddmõš. Ve´rggpeãmmjest vuõit´te lee´d še jiiijãsnallšem viõggte´mesvuõd, leã´ša tõt ij oocçããm su´nne oskkum paappvuõd sakrameentt äãrv.

Nu´tt papp ko ceerkavmeer teãtt da fi´ttai, što risttmõõžž pääi´k papp riistãt da õhtteet jie´llemãigsaž liitu Ceerkav da sie´brkõõ´ddin. Mottjam jie´llemvue´ij paapp jie´llmest, jãã´ muu´t u´vddum lãppõõž. Väimmsõstui äã´lab tããvtõõssãst huõlkãni, risttmõš mie´rĸkãd kuõddja še nuã´d, ij pãi kue´rm, leã´ša obb kue´rmmjãã´dtemneãvvai vee´rd. Ko vie´ncest jeãllmõõžž ve´rddeet vie´rtuõdštemvuõ´tte, leã´ša mõõnnalla te´l ve´rddeet paapp tuãi vã´žželvuõd? Sie´brkãã´dd peãmmãi tãma lij sie´brkã´dnee´kĸi jie´llem aargãst nu´tt sme´llkõtti, mie´ldekiõrdi ko mie´ttneĸ. Ij ni kãã´tt takai ooumaz vuei´t nãkam

uurk õ´nnstee´l, tã´lk jiiijãs viõgin sprãavdõõddãd da tãn diõtt risttãm-mõ´lidvast mu´šttet še vuãspããdlaž äãrmest, kãã´tt "...pãi pue´rad viõggte´mesvuõdid da tiudãd vãã´nnvuõdid."

Sie´rrkã´dd slãvããtt paappes da tuãrjjãd suu tuãjstes. Papp še lij ooumaz da seãmmãnnalla mããngnallšem viõggte´mesvuõdi vuãlaž. Pa´ppe uu´det jããnnai pro´sstjõõžzid, suu fi´ttjet da suu kaaggãt. Lij pãi õhtt ä´šš, koon sie´brkã´dnee´kĸ jãã´ vuei´t peãmmja pro´sstjed, jãã´ga ni priimmãd. Tõt lij pãi njaagtõõlli ilbbãd vuõtt. Joormõõžž da vãã´nnvuõd ko´lle oummu jie´llma da kãddõttja tõið pro´sstjed, leã´ša ilbbãd vuõd jeãt primmu, jeãt-ga ni pro´sstjuku. Ilbbãd vuõtt lij vuãlggam siõl vãjjeest da lij juõ´kĸnallšem paav algg da vue´lggẽmsãã´ji. Reã´kĸ puõ´di maai´lma ilbbãd vuõd šõddeem kee´jjest, ko õhtt Vuãspãã´d a´ngglin joori ilbbãd vuõ´tte. Rãã´kĸesvuõtt rããj, leã´ša ilbbãd vuõtt pi´dggãd sõrgg, mii rãã´kkesvuõdin lij tuejjuum. Tõn diõtt ilbbãd vuõd vie´ttet da tõn põõlãt.

Troickipei´v prää´zneĸ lij paappi prää´zneĸ. Ceerkav lij spã´ssebvuõdlaž paappeez diõtt da oudd jõnn äãrv sij tuãjãd sie´brkõõ´ddin. Vuãspãã´d ouddas si´jjid viõgg, keãll´jemvuõd da še tãuija rããmm lõ´sse tuãjãst. Čãhčãã a´lãttãd õdđ nuõrrãummai joukk pappmãttjumuõžžid Joensuu univerversiteettest. Spasi´te´l au´žžai mi´jjid mo´lidvã´sstted õdđ peãmmji beã´lest:

"Šããdd liã jããnnai, leã´ša šããddruõkki liã occãnj. Raukkãd ä´te Šuur, keã´žž šããd kooil, vuõlãtted oummid šããddruõkkãm tuõjju." (Matt.9.37-38)

+ Panteleimon

Дух дышит, где хочет

Вознесшийся на небо Учитель не оставил нас. Он с нами в Церкви, которая учит нас святости. Прежде всего, Учитель присутствует в Своей Церкви в Духе, наставляющего нас поодиночке и вместе прославлять красоту Его творения. Тот же Дух помогает нам принимать мудрые решения.

В основании этих решений способность к различению духов, которому учили отцы Церкви. Обычно воздействие Святого Духа не приметно. Дух руководит нами в смиренном и терпеливом поиске тайны Отца и Сына. И хотя Дух можно утратить, в сердце остается пробужденное Его касанием стремление продолжать поиск. Наши собственные пристрастия приходят и уходят. Дух

же оставляет на сердце навсегда неизгладимый след.

В ожидании скорого наступления праздника Святого Духа важно помнить, что Святой Дух действует не только в нас, но и в наших ближних. Так Дух объединяет нас с братьями и сестрами, и мы можем ощутить, что все мы – дети Божии.

И в заключение, поскольку Дух дышит, где хочет, никто из нас не в праве судить, кого Дух не может утешить. Так Духом нам открывается и тайна Церкви: Церковь Духа Святого постоянно открывается нам более широко и богато, нежели та церковь, которую каждый из нас может видеть и слышать.

Архиепископ ЛЕВ

Helluntai – kaiken alku

Kirkkomme suurten juhlien sarja jatkuu. Pääsiäisen ja helatorstain jälkeen juhlimme Pyhän Hengen laskeutumisen helluntaita, viidennenkymmenennen päivän juhlaa.

Helluntai on monella tapaa kaiken alku. Hengelliseen suursiivoukseen kutsunut suuri paasto on ohi. Kristuksen kärsimysten tie, kuolema ja ylösnousemus ovat menneet. Vapahtaja on mennyt ylös taivaaseen. Ja nyt helluntaina Pyhä Henki, Puolustajamme on tullut luoksemme. Nykykielellä sanottuna: näillä mennään! Mutta miten?

Me ortodoksit sanomme, että jokainen sunnuntai on pieni pääsiäinen. Kirkkokalenterissamme sanotaan myös, että kukin sunnuntai on niin ja niin mones helluntainjälkeinen sunnuntai. Tämä on tärkeää. Me elämme koko vuoden helluntain jälkeistä aikaa. Joka ainut viikko meitä muistutetaan helluntaista. Mutta miksi?

Löytääksemme vastauksen meidän on katsottava kirkollisen juhlan erityisluonnetta.

Joulu tai loppiaainen tai helluntai ei ole vain jonkin kauan sitten kaukana tapahtuneen asian muistelemista. Jokainen juhla on ”iankaikkisuudessa kätkeytyn salaisuuden ilmoitus”. Juhlan taustalla on siis ajan tuolla puolella, Jumalan valtakunnassa oleva tapahtuma. Sitä vietetään tässä ajassa tietynä aikana, jolloin tuo alati elävä ja todellinen tapahtuma heijastuu tähän aikaan ja maailmaan. Muistelemisen asemesta kyse onkin tuohon varsinaiseen tapahtumaan osallistumisesta. Siksi jouluna laulamme ”Kristus syntyy, kiittäkää!”. Jumalan ihmiseksi tuleminen on todellisuutta tässä ja nyt.

Kun meidät on kastettu Kristukseen ja mirhavoitelussa voideltu Pyhällä Hengellä, emme enää eläkään kirkkovuoden jokaista juhlaa vain ulkopuolisina katselijoina vaan juhlan kohteina. Pääsiäinen on Kristuksen ja Hänessä meidän ylösnousemuksemme juhla. Helluntai on Pyhän Hengen vuodattamisen juhla – meidän ”eläväksi tulemisen” tai pitäisikö sanoa ”elävänä pysymisen” juhla. Helluntaina Elämä

palaa elämäämme, virtaa meihin kuin virvoittava viileä vesi janoiseen vatsaan. Pyhä Henki peittää meidät totuuden palolla. Hän antaa meille sen ”raittiin juopumuksen”, mistä pyhä Gregorios Nyssalainen puhuu; voiman seistä viisaina kaiken järjettömyydenkin keskellä.

Ortodoksisessa perinteessä on vain kaksi Pyhälle Hengelle osoitettua rukousta. Niistä toinen on meille niin tuttu ”Taivaallinen Kuningas”. Sillä rukouksella aloitamme useimmat jumalanpalveluksemme ja muut seurakunnalliset tilaisuutemme. Kirkkovuoden jokainen sunnuntai merkitsee kiiruhtamista elävän veden äärelle. Jokaisena helluntain jälkeisenä sunnuntaina Pyhä Henki tulee *meidän päällemme*. Ehtoollisjumalanpalveluksessa pappi useaan kertaan kutsuu Pyhää Henkeä alas ”*meidän päällemme* ja näiden esillä olevien (ehtoollis) lahjain päälle”. Nimenomaan Henki muuttaa uskovaisten joukon Kristuksen Ruumiiksi, Kirkoksi. Näin Henki elävöittää kirkon ja jokaisen meistä, kirkon jäsenistä.

Taivaallinen Kuningas, lohduttaja, totuuden Henki. Joka paikassa oleva ja kaikki täyttävä, hyvyyden lähde ja elämän antaja. Tule ja asu meissä ja puhdistamme meidät kaikesta synnin pahuudesta sekä pelasta, oi Hyvä, meidän sielumme.

isä Rauno Pietarinen

Ekumeeninen patriarkaatti – palvelutehtävässä ajasta aikaan

Suomen ortodoksisen kirkon, ja Euroopan kaikkien ortodoksisten kirkkojen, äitikirko on Konstantinopolin ekumeeninen patriarkaatti. Patriarkaatti on kaikkien paikallisten tai itsenäisten ortodoksisten kirkkojen hengellinen keskus, joka ei ilmaise johtajuuttaan hallinnollisin muodoin, vaan ensimmäisyytensä velvoittamana edistää yleisortodoksista ykseyttä.

Patriarkaatin yleiskirkolliset tehtävät sisältävät velvollisuuden toimia puheenjohtajana ja koordinaattorina kaikkia ortodoksisia kirkkoja koskevissa asioissa sekä pitää pastoraalista huolta niistä paikalliskirkoista, jotka vaikeiden historiallisten, poliittisten tai kirkollisten olosuhteiden vuoksi ovat jääneet huolenpitoa vaille. Tämä tehtävä on toteutunut muun muassa Albanian ortodoksisen kirkon jälleenrakentamisessa 1990-luvulta lähtien.

Patriarkaatti itse on elänyt vuosisatoja vaikeissa oloissa. Asian myönteinen kääntöpuoli on se, että patriarkaatti on vapaa poliittisista sidonnaisuuksista ja eduntavoittelusta. Nykyään patriarkaatti aktiivisesti tutkii ja ajaa toimintaedellytystensä kehittämistä, erityisesti Halkin teologisen koulun uudelleen avaamista yli 40 vuoden tauon jälkeen.

Kaikkialle maailmaan levittäytynyt ortodoksisuus on saanut ekumeeniselta patriarkaatilta paljon. Kaikkein tärkeimpinä asioina ortodoksisen opin puolustuksen. Äitikirkojen huolena on totuuden sanan oikea opettaminen. Siksi patriarkaatin suojissa ovat kokoontuneet yleiset kirkolliskokoukset ja monet paikalliset kirkolliskokoukset kautta vuosisatojen.

Patriarkaatista olemme saaneet nykymuotoisen, alkuperältään apostolisen ja Antiokiassa kehittyneen, Johannes Krysostomoksen liturgian. Sama pätee Basileios Suuren liturgiaan ja Ennenpyhitettyjen lahjain liturgiaan. Patriarkaatti on välittänyt ortodoksiseen maailmaan myös ortodoksisen kristillisen kirkkotaiteen, niin ikonitaiteen kuin kirkkomusiikinkin.

Patriarkaatista olemme saaneet kirkon jumalanpalvelusveisurunouden, joka on päivittäisessä käytössämme. Myös kirkkoisien opetuksen: Gregorios Teologin, Johannes Krysostomoksen, Prokloksen, Fotios Suuren, Theodoros Studionilaisen ja monien muiden ajattoman opetuksen Jumalasta ja ihmisestä.

Patriarkaatti on viljellyt diakonian ja lähimmäispalvelun periaatteita ja käytänteitä. Kirkon hyväntekeväisyyslaitokset, sairaalat, parantolat ja vanhain-

kodit julistavat meille sitä, että ihmiset on luotu keskinäistä rakkautta ja huolenpitoa varten.

Ekumeeninen patriarkaatti on torjunut etnofyletismien, joka on rasittanut ortodoksista ajattelua ja toimintaa. Patriarkaatti on opettanut, että heimon (kreikkaksi fyle) ja kansakunnan (ethnos) yläpuolella on ortodoksinen usko, joka yhdistää kaikkia yhdeksi perheeksi saman siunauksen alla. Patriarkaatti opettaa myös ekumeenista avointa henkeä vastakohtana kirkolliselle nurkkakuntaisuudelle ja omahyväisyydelle.

Ekumeenisen patriarkaatin toiminnasta opimme, ettei kristillinen usko ole etuoikeus eikä se merkitse valta-asemaa eikä omien nautinnontarpeidemme tyydyttämistä, vaan kärsivällisyyttä koettelemuksissa ja kiusauksissa, oikean todistuksen antamista, jopa marttyyriutta.

Ortodoksiset kirkot tuntevat olevansa saman hengellisen yhteisön jäseniä: ”Jos yksi jäsen kärsii, kärsivät kaikki muutkin jäsenet” (1. Kor. 12.26). Kyseessä on aito kokemus moninaisuuden perustavasta ykseydestä.

Suomen ortodoksisen kirkon merkittävän tukijan patriarkka Athenagoraan kuolemasta tulee 7.7.2012 kuluneeksi 40 vuotta.

Isä Andreas Larikka

Pyhä apostoli Andreas julisti evankeliumia ensimmäisen helluntain jälkeen Konstantinopolissa, jonka nimi oli vielä tuolloin Byzantion. Ikonin kuva tapahtumaa vuodelta 38jkr, jossa apostoli Andreas asettaa pyhän Stakyksen alueen ensimmäiseksi piispaksi. Nykyinen Konstantinopolin ja Uuden Rooman Arkipiispa, Ekumeeninen Patriarkka Bartolomeos I:n on järjestyksessään 270 apostolin asettaman piispuuden jatkaja. Kuva: www.patriarchate.org

Elokuun ensimmäisen päivän ikonografiaa

Kirkkovuoden kolmesta Herran Ristin juhlasta ehkä tuntemattominta ja monesti vähimmälle huomiolle jäävintä vietetään 1.8. Toinen päivän pyhä muisto on sekin varsin erikoinen: Kirkko kunnioittaa marttyyreja, jotka elivät kauan ennen Kristuksen maanpäällistä toimintaa.

Tämänpäiväistä kunniallisen ja eläväksitekevän ristin esiintuomisen juhlaa ryhdyttiin viettämään Konstantinopolissa 800-luvulla. Juhlan aattona tuotiin keisarillisessa aarekammiossa säilytettävänä oleva Herran ristin osa juhlaallisessa saatossa Hagia Sofian kirkon alttarille, josta se päivittäin aina Jumalansynnyttäjän kuolonuneen nukkumisen juhlaan asti vietiin eri kaupungin osiin kansan kunnioitettavaksi. Ensimmäinen näistä saatoista, siis elokuun 1. päivänä, suuntautui erälle kaupungin laitamilla olevalle lähteelle, jonne tuli paljon sairaita hakemaan parannusta tauteihinsa. Papisto toimitti lähteellä vedenpyhityksen ja uskovat nauttivat pyhitettyä vettä sielujensa ja ruumiittensa parannukseksi sen esikuvan mukaan, mistä meille on kerrottu Johanneksen evankeliumissa (Joh. 5: 1-4).

Pyhittävä ristisaatto

Herran ristiä siis kuljetettiin halki Konstantinopolin katuja ja toreja kaupungin pyhittämiseksi ja sairauksien karkottamiseksi. Tähän oli syytäkin,

sillä elokuva oli erityisen tautista aikaa ja monenlaiset epidemiat raivosivat kaupungissa. Tilannetta pahensi vielä usein kuivuus ja juomaveden puute. Se, joka sairasti tarttuvaa tautia, ei saanut käyttää kaupungin yleistä vesihuoltoa, ja lisäksi hänen täytyi pysytellä tiheään asuttujen kortteleiden ulkopuolella. Sairaana saattoi olla siis varsin tukala, vaikka Bysantin suurimmissa kaupungeissa toki oli monipuolisesti toimivia sairaaloita mahdollisesti jo 500-luvulta lähtien. Kulkutautien aikana niiden kapasiteetti ei kuitenkaan riittänyt, ja on ymmärrettävää, että sairas hädässään turvautui Herran ristin eläväksitekevään voimaan.

Tulisia säteitä

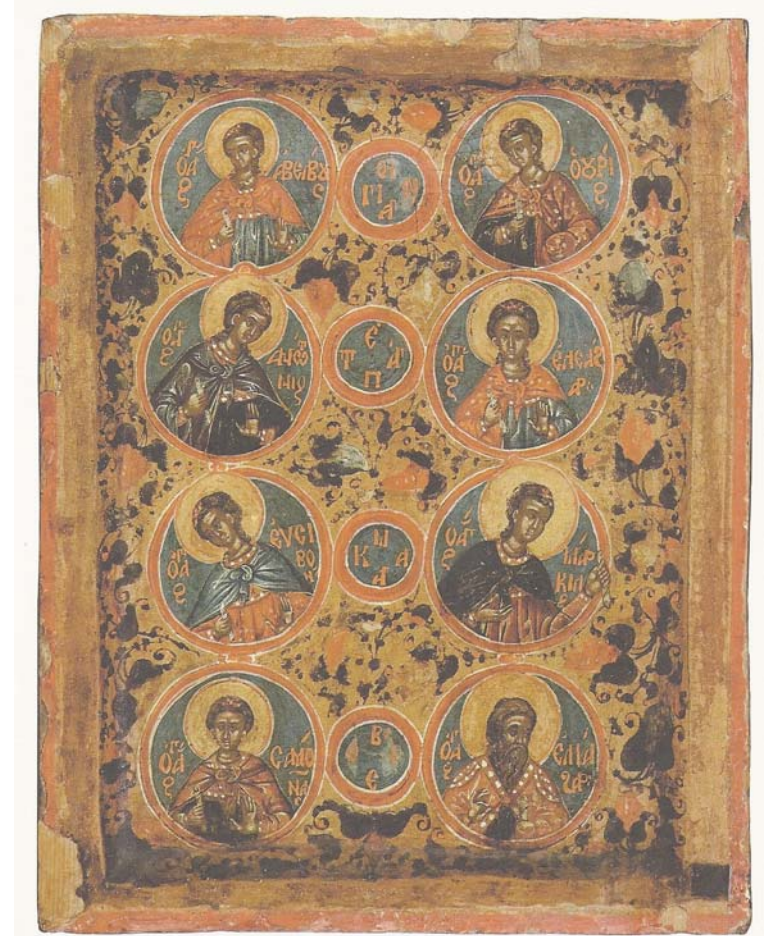
Venäjällä päivää on vietetty perimätiedon mukaan elokuun ensimmäisenä vuonna 988 tapahtuneen ”Venäjän kasteen” muistoksi, ja päivän tyypikonit¹ määräsivät jo varhain toimitettaviksi ristisaattoja ”kaikissa kaupungeissa ja kylissä veden pyhittämiseksi ja kansan valistamiseksi”. Tämä perinne tietysti jatkuu edelleen. Joissain paikoissa myös uutissatona saatu hunaja on siunattu tänä päivänä. Lisäksi Venäjällä on päivään liitetty myös ”kaikkein armeliaimman Vapahtajamme ja Hänen puhtaimman Äitinsä” juhla. Se juontaa juurensa ruhtinas Andrei Bogoljubskin (n. 1111 – 1174) sotaretkestä Volgan Bulgariaa² vastaan vuonna 1164. Elokuun 1. päivänä sinkoutui armeijan mukana olleista Vapahtajan ja Jumalanäidin

ikoneista ihmeellisesti tulisia säteitä näin auttaen Andrein joukot voittoon. Samanlainen ihme tapahtui samaan aikaan myös Bysantin keisarin Manuel I Komnenoksen (1118-1180) armeijalle taistelussa saraseeneja vastaan. Päivään on siten kytkeytynyt monia juhla-aiheita.

Manganan parantava lähde

Päivän moni-ilmeisyys näkyy ikonissammekin, joka on eräs vanhimpia säilyneitä tätä teemaa esittäviä. Yläosassa näemme Jumalansynnyttäjän ja Johannes Edelläkävijän kuvattuna deisisryhmän tapaan piispojen ympäröimänä kantamassa esirukouksia Vapahtajalle. Alhaalla on sairaita ihmeellisesti parantava lähde ympärillään kolme enkeliä sekä rukoilevaa kansaa ja takanaan seppeleellä koristeltu risti. Kumpikin edellä mainituista juhla-aiheista on näin ikonissa esillä. Ikonografia muistuttaa Jumalansynnyttäjän akatistoksen³ ikonissa olevaa yhdennentoista kontakin kuvallista esitystä, jossa Kristus on pyhien ympäröimänä ja usein hänen alapuolellaan rukoilijoita lähteen äärellä. Tuossa kontakissa laulamme: ”Jokainen veisu jää vajavaiseksi pyrkiessään kuvaamaan laupeutesi koko runsautta, oi pyhä Kuningas, sillä vaikka kantaisimme Sinulle yhtä monta laulua kuin on hiekkajyviä, eivät ne olisi mitään sen rinnalla, mitä Sinä olet antanut meille, jotka veisaamme: Halleluja!” Ikonografiassa on konkreettinen yhteys Konstantinopoliin. Kaupungissa oli Manganan alueella luostari, josta 1300-luvulla tuli suosittu pyhiinvaelluskohde varsinkin siellä säilytettyjen Kristuksen kärsimyksiin liittyvien pyhainjäännösten, parantavan vesilähteen ja hiekan ansiosta. Venäläisetkin pyhiinvaeltajat kävivät siellä runsaslukuisesti ja eräs heistä vertaa paikkaa evankeliumissa mainittuun Siiloan altaaseen, jossa sokeana syntynyt sai Jeesuksen avulla näkönsä (Joh. 9: 1-7). Jotkut tutkijat ovat sitä mieltä, että Manganan lähteen yläpuolella oli kappeli, jonka ulkoseinään oli maalattu deisisryhmä. Jos näin oli, ikonimme esittää todellista näkymää Manganasta.

Voi olla, että kuvamme ikonin on maalannut jokin kuuluisan moskovalaisen 1400-1500-lukujen vaihteessa vaikuttaneen ikonimaalari Dionisin oppilaista. Tiedetään, että Dionisi maalasi vuoden 1480 paikkeilla kuvia armeliaalle Vapahta-

Makkabilaismarttyyrin ikoni Athokselta

jalle pyhitettyyn kirkkoon, joka sijaitsi vastapäätä Moskovan Kremliä Jauzajoen rannalla. Siten on todennäköistä, että hänen tekemänsä kirkon nimikkojuhlan, siis elokuun ensimmäisen päivän ikoni on hyvinkin ollut tämän ikonimme esikuvana.

Harvinainen marttyyri-ikoni

Tänään muistellaan myös seitsemää makkabilaismarttyyria Abibosta, Antoninosta, Gurista, Eleasaria, Eusebonasta, Samonasta ja Markellosta, heidän opettajaansa Eleasaria ja äitiään Solomonea, jotka kärsivät marttyyrikuoleman toisella vuosisadalla eKr. Syyrian kuningas Antiokus IV Epifanes (n. 215 – 164 eKr.) oli valloittanut Jerusalemin ja pyrki taivuttamaan juutalaisia luopumaan uskostaan kieltämällä mm. ympärileikkauksen ja sapatinvieton. Hän häpäisi myös Jerusalemin temppelin pakanallisilla uhrimenoilla. Ne, jotka eivät taipuneet kuninkaan määräyksiin, surmattiin mitä raaimmilla tavoilla. Pyhät marttyyrit yritettiin pakottaa syömään sianlihaa, mutta kieltäytyttyään siitä heidät julmien kidutusten jälkeen surmattiin. Heidän kilvoituksesta on kerrottu toisessa makkabilaiskirjassa (2. Makk. 6:18 – 7: 42). Juutalaiset nousivat Juudas Makkabilaisen johdolla kapinaan, Jerusalemin temppeli valloitettiin takaisin ja vihittiin uudelleen käyttöön.

Pyhät marttyyrit voidaan kuvata ikonissa tavalliseen tapaan

seisomassa kahdessa rivissä frontaalisti kohti katsojaa. Harvinaisempi on kuvamme Athokselta peräisin oleva ikoni, jossa heidät nähdään puolivartalokuvina kahdessa rivissä sijoitettuna päällekkäin sinipohjaisiin ja punareunaisiin medaljonkeihin. Rivien välissä on pienemmissä ympyröissä kirjoitus ”Pyhät seitsemän makkabilaista”. Medaljonkien välistä kultataustaa koristavat kukkaornamentit. Marttyyreillä, jotka taiteilija on ehkä kuvan elävöittämiseksi maalannut eri asentoihin, on käsissään ristin asemesta kirjakääröt, mutta heidän hiuksillaan on Eleasaria lukuunottamatta marttyyrikuunaksi tulkittavissa oleva punainen koriste. Solomone puuttuu jostain syystä ikonista. Maalari on varmaankin ollut hyvin perillä käsikirjoitusten kuvituksista, joista hän on saanut idean sekä aiheeseen että kukkakoristuksiin. Makkabilaismarttyyreitä on kuvattu monissa Gregorios Teologin opetuspuheiden käsikirjoituksissa, mutta varhaisimmat säilyneet kuvat heistä ovat 600-luvun freskot Rooman Santa Maria Antiquan kirkossa.

Osmo Kurola

¹Typikon on ohjeisto, joka määrää jumalpalvelusten toimitusjärjestyksestä eri tapauksissa.

²Tämä on historiallinen valtio, joka sijaitsi Volgan ja Kaman yhtymäkohdan ympärillä alueella, joka nykyään käsittää osia Tatarstanista ja Tšuvasiasta.

³Akatistos on kontakteista ja iikosseista muodostuva esimerkiksi Jeesukselle, Jumalansynnyttäjälle tai jollekin pyhälle omistettu ylistysveisu. Erityisesti Jumalansynnyttäjän akatistosta on kuvattu ikonina.

Elokuun 1. päivän ikoni

Chrysostomosliturgin i ny översättning

Att översätta en text många håller för helig är ingen lätt uppgift. I synnerhet texter som används i gudstjänster kommer användarna mycket nära. I bästa fall lyckas texterna uttrycka något av det djupaste och mest väsentliga hos de bedjande. Varje förändring skakar därför om. Översättaren har lyckats, ifall omskakningen leder till att texten framträder i en ny klarhet och skönhet. Om däremot den nya texten inte längre är igenkännbar, trots att den är korrekt översatt, är misslyckandet ett faktum.

”Den gudomliga liturgin av vår fader bland de heliga, Johannes Chrysostomos” är den ordning som den ortodoxa kyrkan följer under de allra flesta av sina nattvardsgudstjänster. Chrysostomosliturgin har översatts till svenska ett antal gånger. De senaste översättningarna är av Tito Colliander år 1958 och av fader Christofer Klasson år 1973.

Collianders och Klassons översättningar är gångbara men inte alldeles tillfredsställande. Språkdräkten är föråldrad, och översättningarna lyckas inte alltid tillräckligt väl återge den grekiska förlagans innehåll. Detta faktum har länge varit uppenbart och fått enskilda individer under det senaste decenniet att våga sig på nya översättningar.

Resultaten av dessa försök har inte heller de varit tillfredsställande. Med tanke på de färdigheter som krävs är detta ingen överraskning. Översättningen bör utföras på basen av sakkunskap i klassisk grekiska, ortodox gudstjänsttradition, ortodox teologi (där kyrkofädernas tolkningar spelar en framträdande roll), i kyrkslaviska (en viktig, tidig tolkning av det grekiska originalet), och inte minst i svenska. I själva verket är en av de största utmaningarna det svenska språket. Hur återge grekiskan – rik på teologiska och poetiska nyanser som uttrycks i komplicerade satskonstruktioner – på en idiomatisk svenska? Översättaren skulle gärna få inneha också poetiska anlag. Utmaningen är att finna uttrycksätt som troget återger grekiskans innehåll samtidigt som de respekterar de stilmässiga krav svenskan ställer.

”I januari 2011 samlades medlemmarna i arbetsgruppen till ett femdagarsmöte på Sofia i Helsingfors”. Foto: F. Mikael

En annan utmaning i sammanhanget är det lilla antal ortodoxa med svenska som modersmål. De svensktalande ortodoxa är därtill åtskilda av ett innanhav; finlandssvenska och rikssvenska är ju inte helt identiska. Samtidigt kommer behovet av en fungerande liturgisk ortodox svenska att växa. I Sverige lever omkring 60 000 ortodoxa, och därtill ännu flera orientalisk-ortodoxa (syrianer, kopter, osv.) vars gudstjänsttexter i hög utsträckning följer likartade uttrycksätt. Merparten av dessa har nyligen invandrat till Sverige och använder än så länge sina hemländers språk. Men redan nu finns ett behov av också svenska texter.

Sedan ett par år har ett projekt som syftar till att nyöversätta Chrysostomosliturgin till svenska pågått. Projektet har initierats i Finland men är ett samarbete mellan finlandssvenska och rikssvenska aktörer. Projektet leds av en ledningsgrupp med fyra medlemmar, två från Finland och två från Sverige. Ledningsgruppen har för vissa arbetsmoment utvidgats till forma en större arbetsgrupp. Då har företrädare från bl.a. de flesta ortodoxa kyrkor i Sverige samt även två sakkunniga från katolska kyrkan i Sverige deltagit. Metropoliten av Helsingfors, Ambrosius, utgör kyrklig huvudman. En stödförening, Ekdomis rf., har grundats för att administrera projektet, och har också lyckats ordna med finansiering (från bl.a. Konstsamfundet).

Arbetet inleddes med ett studium av den grekiska texten från olika synvinklar, en stilistisk, en liturgisk-teologisk och en som angår textens flitiga bibelbruk. Därefter följde två råöversättningar, av vilka den ena utfördes av p. Anders Piltz från den katolska kyrkan i Sverige. Den större arbetsgruppen tog på basen av dessa förslag fram ett första översättningsförslag. Förslaget överlämnades till Lars Huldén, finlandssvensk poet och professor emeritus, som utförde en stilistisk bearbetning av förslaget. Huldén, liksom Anders Piltz, var rekryterade av projektet.

Efter stiliseringen fortsatte den utvidgade arbetsgruppen att bearbeta texten, en bearbetning som slutfördes av den mindre ledningsgruppen. Därefter – i december 2012 – sändes texten ut på remiss till för uppdraget tillfrågade personer från olika kristna traditioner. Texten har också använts på prov i Helsingfors samt i Uleåborgs ortodoxa stift. I februari 2012 skall ledningsgruppen – som i praktiken fungerar som redaktionskommitté – bearbeta resultatet från remissrundan. Därefter bör texten vara i ett sådant skick att den kan överlämnas till den ortodoxa biskopssynoden i Finland för sanktion.

Pingsten 2012 är det tänkt att formellt överlämna texten till metropoliten Ambrosius, som såsom nämnt har övervakat översättningsarbetet. Överlämningen sker i samband med en

liturgi i Uspenskijkatedralen i Helsingfors. Liturgin förrättas enligt den nya översättningen och televiseras av FST och SVT. Ortodoxa biskopar från Sverige ämnar delta.

Översättningsarbetet administreras alltså från Finland. Avsikten är ändå att de ortodoxa i Sverige skall kunna anta texten. Det starka rikssvenska engagemanget i projektet är tänkt att borga för detta.

Som framgått gäller det alltså en process med många inblandade. Det skulle säkert gå snabbare, om endast ett par

personer skulle utföra arbetet. Chanserna att resultatet från ett sådant arbete skulle antas av berörda kyrkor skulle dock vara små. Förutom själva översättningen gäller det en process, som närmar de ortodoxa i Finland och Sverige varandra, och där Finlands ortodoxa kyrka på ett exemplariskt sätt tar vara på sin lilla svenskspråkiga minoritets möjlighet att förena olika nationella ortodoxa traditioner kring det gemensamma språket, svenska.

*F. Mikael Sundkvist
Projektledare för översättningen*

Hiipakuntapäivien tunnelmaa. Kuva: Johannes Mäntymäki.

V I E N A L A I S P O I K A K A I N U U S S A

Isä Kauko Ivanoff – 60 vuotta

Rovasti Kauko Ivanoff täytti huhtikuun 26. päivä 60 vuotta. Paimen Sanomille antamassaan haastattelussa hän kertoo elämänsä vaiheista - nuoruusvuosista, opiskelusta ortodoksisen kirkon kanttoriksi, papin työstään ja vienankarjalaisesta suku-taustastaan.

Ortodoksinen koti

Vanhempani, mamma ja pappa, tulivat Kuhmoon Vienasta vuonna 1922 Karjalan kansannousun päätyttyä tappiolle. Mamma, **Maria** os. **Bogdanoff**, oli kotoisin Akonlahdesta. Hänen kotipaikkansa on vain kuusi kilometriä rajasta. Pappaa, **Gabrielia**, kutsuttiin täällä Suomessa Kalleksi. Hän taas oli lähtöisin Kiimasjärvestä, joka on 60 kilometriä Suomen rajalta. Pappa oli viisitoista vuotta mammaa vanhempi. Meitä lapsia oli yhdeksän, joista minä nuorin. Kodissamme asui myös mamman iäkäs äiti **Ksenia Bogdanoff os. Feodoroff / Huotarinen**. Karjalaisittain mummon nimi oli **Okse-nie**. Vanhempani eivät olleet koskaan Suomen kansalaisia, heillä oli virkatodistuksena pakolaispassi. Meidät lapset taas kirjattiin heti syntymästä Suomen kansalaisiksi.

Kuhmoon tuli satoja Vienan pakolaisia. Myös pappimme isä **Mikael Ievanen** (ent. **Isajeff**) oli Karjalasta, Kiimasjärven kirkon pappi. Hänen kerrotaan vetäneen kerkassa Kiimasjärven pyhäkön sakraliesineistöä turvaan Suomeen. Nyt nämä esineet, kuten alttarievankeliumi, seitsenhaarainen kynttelikkö ja muut, on sijoitettu Kajaanin seurakunnan kirkkoihin. Isä Mikael oli papan tuttu jo Kiimasjärveltä. Hän on kastanut minut.

Kodissa karjalainen perintö tuli näkyvällä tavalla esille ruokakulttuurissa. Juhlapyhiksi leivottiin monenlaisia piirakoita ja valmistettiin muitakin herkkuja. Vaikka kotimme oli pieni, ja väkeä jo omasta takaa runsaasti, vieraita oli aina tuvassa istumassa. Vanhempien puheessa oli karjalankieli vahvana eikä mummo muuta osannutkaan kuin karjalaa.

Pappa oli tottunut käymään kirkossa jo Karjalassa ollessaan. Hän oli käynyt siellä myös venäläistä koulua ja osasi venäjää ja kirkkoslaavia. Meillä oli kotona slaavinkielisiä rukouskirjoja ja juhlapyhinä pappa piti niistä pienen rukoushetken. Sotien jälkeen

Isä Kauko ja puoliso Ritva Ivanoff Kajaanissa vuonna 2012. Kuva: Johannes Mäntymäki

Kuhmossa ei ortodokseilla ollut omaa kirkkoa, palvelukset pidettiin kodeissa. Meilläkin toimitettiin liturgioita. Minulle on kerrottu, että myös arkkipiispa **Paavali** pappismunkkina ollessaan olisi toimittanut meillä palveluksia ja isä **Tapani Repo** myös. Nämä vierailivat papit Kuhmossa käydessään myös asuivat meillä.

Kuhmoon saatiin rukoushuone vuonna 1968. Pappa toimi sen staarostana eli isännöitsijänä. Minä olin ponomarina. Kirkollinen urani oli alkanut kyllä jo aikaisemmin. Lapsena leikin mielelläni pappia, värikäs hui-vi vain selkään ja rukousta toistaen leikkihautoja siunaamaan tai ehtoollista asettamaan.

Uskon, että niin papan kuin mamman syvä rakkaus ortodoksiseen kirkkoon oli johdattamassa minua kirkon tielle. Luku- ja kirjoitustaidoton mummoni oli ahkera rukoilija.

Arkkipiispa Paavali – lempeä rukouksen ihminen

Monet Vienan pakolaisista olivat sodan jälkeen siirtyneet Neuvostoliiton pelosta Ruotsiin. Meilläkin oli siellä sukulaisia. Muutin töihin läntiseen naapuriin ja ehdin olla siellä rautatehtaassa muutaman vuoden ennen armeijaan menoa. Sitten siirryin opiskelemaan Setlementtiyhdistyksen opistoon Hauholle. Valmistuin nuorisiohjaajaksi ja olin siinä

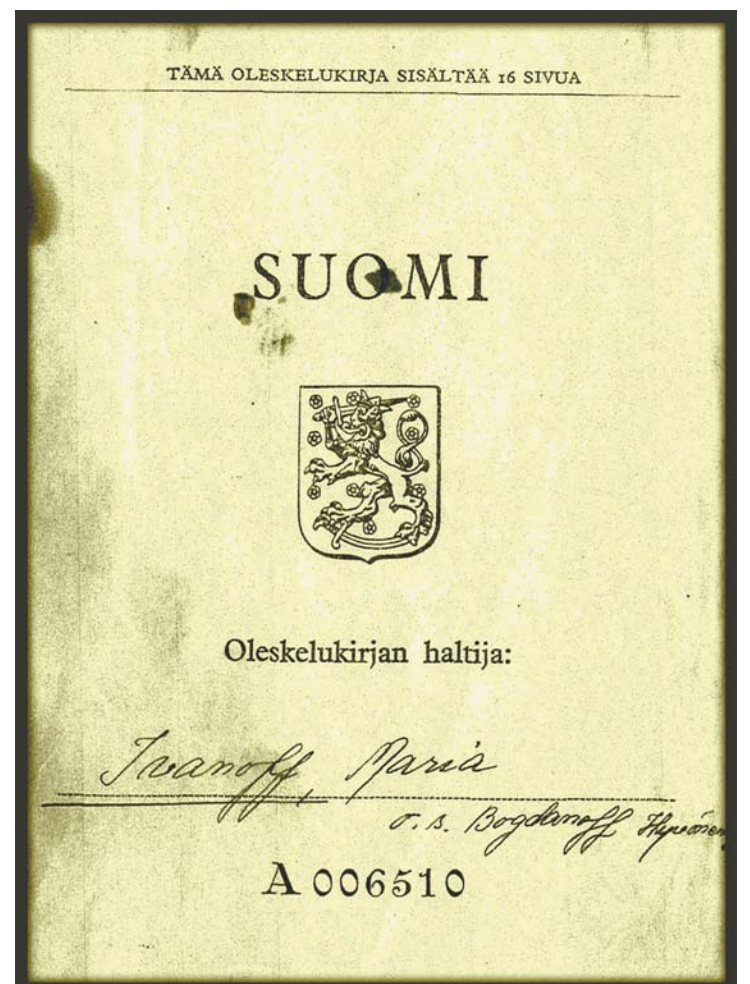
työssä viisi vuotta. Ollessani Kotkassa, Karhulan Toukolassa, Setlementtiliiton työntekijänä, tutustuin siellä työskentelevään **Ritvaan**. Hänestä tuli myöhemmin puolisoni. Hän oli alkuaan luterilainen ja siirtyi sitten kirkkoomme. Ritva palveli monet vuodet rukous-

huoneen isännöitsijänä Ämmänsaarella.

Nuorisiohjaajavuosinani kävin säännöllisesti Kotkassa omassa kirkossa ja luin ortodoksista kirjallisuutta. **Tito Collianderin** teokset ja niistä varsinkin Kristityn tie vaikut-

1960-luvulla otetussa tunnelmakuvasa isä Kaukon äiti, Maria Ivanoff seisoo äitinsä Ksenia Bogdanoffin vierellä. Kuva: Perhealbumi Ivanoff

Vuosina 1917-1922 saapui maahamme tuhansia pakolaisia Venäjän vallankumouksen takia. Heidän maassa oleminen, työnteko ja asuinpaikanmuuttaminen kuuluivat viranomaisvalvonnan piiriin. Kuvassa on Maria Ivanoffin, eli isä Kaukon äidin "ulkomaalaisen oleskelukirja" vuodelta 1922. Asiakirja toteaa Marian kansalaisuudeksi "entinen Venäjä", kansallisuudeksi "itäkarjalainen" ja uskonnoksi "kreikkalais-katolinen". Kuva: Perhealbumi Ivanoff

tivat minuun kovasti. Aloin miettiä mahdollisuutta palvella omassa kirkossa. Lauluharrastus oli kulkenut mukana aina. Kotkassakin lauloin mieskuorossa. Rohkaisin mieleni ja soitin arkkipiispa **Paavalille** ja kysyin mahdollisuuksista opiskella kanttoriksi. Hän kertoi uuden kanttorikurssin alkavan syksyllä ja kehotti hakemaan sinne.

Näin tapahtui. Valmistuin kanttorikurssilta vuonna 1981. Arkkipiispa Paavali toimi kurssin johtajana. Hän oli lempeä rukouksen ihminen ja kirkkomusiikin tuntija. Hän kohteli meitä opiskelijoita oikeudenmukaisesti ja koin, että minun oli opiskelijana helppo lähestyä häntä. Miten sitten pappina yhteytemme olisi toiminut, sitä en osaa sanoa, koska en palvelut hänen hiippakunnassaan.

Kanttorikurssin jälkeen hain ja pääsin Haminan seurakunnan kanttoriksi. Sain erivapauden suorittaa pappiseminaarissa teologisten aineiden tenttejä. Suoritin siellä ainakin dogmatiikan, liturgiikan ja saarnanopin tentit. Silloinen Helsingin

metropoliitta **Tiihon** kannusti minua kovasti opiskelussa. Sain häneltä tenttimateriaalia luettavaksi. Tiihon vihki minut diakoniksi Haminan kirkon praasniekassa Petrun päivänä (29.6.) vuonna 1989.

Kului vuosia. Sisälläni kasvoi kaipuu papin pastoraaliseen työhön ja ehkä myös kaipuu lapsuuden Kainuuseen. Oulun metropoliitta **Leo** ja Kajaanin seurakunnan kirkkohera, isä **Pentti Hakkarainen** kehottivat minua saapumaan pappispalvelukseen tutuille seuduille. Vuonna 1995 nykyinen arkkipiispa vihki minut Kainuun matkapapin toimeen. Sijoituspaikka oli tuolloin Suomussalmi. Pari vuotta siten palvelutehtävänä muuttui Kajaanin toisen papin toimeksi ja sijoituspaikaksi tuli Kuhmo. Palasin kotiseudulle, ympärä oli sulkeutunut.

Pappina Vienassa ja Kainuussa

Kommunismien romahdettua Venäjällä ja rajan auettua itään olen saanut vierailta Vienassa lukuisia kertoja ja tehdä siel-

lä kirkon työtä heimolaisten parissa. Lasken, että tuolloin alkuaikoina, ehdin kolmen vuoden aikana kastaa siellä yli sata henkeä, lapsia ja vanhempia. Olen saanut toimittaa isäni kotikylässä Kiimasjärvelä liturgioita, kasteita ja muita toimituksia. Äitini kotipitäjässä Akonlahdella olen ollut mukana pitäjäseuran järjestämissä praasniekkatapahtumissa. Palveluksia olen pitänyt myös Vuokkiniemessä ja Tiiksan karjalaiskylässä. Olen onnellinen, että Jumala johdatti minut papin tehtäviin myös vanhempieni kotiseudulle.

Siirryin siis matkapapista seurakuntapapiksi. Työkenttä säilyi pitkälti samanlaisena, matkat tosin lyhenivät. Nyt työn painopisteet ovat Kuhmossa, Sotkamossa ja Kajaanissa. Käyn myös Kuusamossa, Oulun seurakunnan alueella. Kainuussa nuori väki muuttaa opiskelun myötä muualle ja se ei ole hyvä. Monet kylät ovat autoituneet. Toisaalta Kainuuseen on saapunut satoja muuttajia rajan takaa, ortodokseiksi kastettuja, mutta vain murtoosa heistä löytää tiensä seu-

rukuntaamme. Työsarkaa siis riittää.

Paikallisekumenia toimii esimerkillisesti. Kuhmon ja Suomussalmen ev.lut. kirkkoherojen kanssa tapaamme säännöllisesti. Yhteistyö on veljelistä ja mutkatonta. Kuhmossa ortodoksisuutta tunnetaan vanhastaan vienalaisten myötä. Itsekin lauloin poikasena naapurimme, luterilaisen kanttorin johtamassa poikakuorossa.

Papin päivät kuluvat kirkon töissä, joista jumalanpalvelukset ovat keskeisintä. Aikaa

menee myös ihmisten tapaamiseen ja tilaisuuksien suunnitteluun. Kirjoittelen kolmeen päivälehteen hartauskirjoituksia ja tietysti saarnatkin pitää valmistella. Luen mielelläni, niin teologista, kuin muuta kirjallisuutta. Kaksihenkiiseen perheeseemme kuuluu myös nelijalkainen karvaturrimme, Roi-koira, joka pääsääntöisesti pyytää lenkkikaverikseen puolisoani Ritvaa.

Haastattelu:

Johannes Mäntymäki

Tekstieditö: Paimen Sanomat

Jumalanpalvelus Vuokkiniemellä. Kuva: Perhealbumi Ivanoff

KATEKUMEENIKURSSI

Harkitsetko

ortodoksiseen kirkkoon liittymistä?

OULUSSA JÄRJESTETÄÄN SYKSYSTÄ KEVÄÄSEEN KESTÄVÄN KATEKUMEENIKURSSIN. KATEKUMEENI TARKOITTAO OPETETTAVAA. KURSSILLA TUTUSTUTAAN ORTODOKSISEEN USKON JA ELÄMÄÄN. VAPAAEHTOINEN KURSSI TÄHTÄÄ KIRKON JÄSENYYTEEN. OSALLISTUMINEN EI KUITENKAAN AIHEUTA MITÄÄN SITOUMUKSIA.

KATEKUMEENIKURSSI KOKOONTUU **KAHDESTI KUUSSA** OULUN ORTODOKSISELLA SEURAKUNTAKESKUKSELLA (TORIKATU 74). OPETTAJANA TOIMII PAPPI LARS AHLBÄCK. ILMOITTAUTUMISET JA LISÄTIETOA HÄNELTÄ. (044 5115 746 tai lars.ahlback@ort.fi).

ENSIMMÄINEN KOKOONTUMINEN TORSTAINA **6.9. KLO 18.**

Veden lahja

Ortaidin kesäkeräys alkaa helluntaina 27.5. Keräyksellä "Veden lahja" tuetaan Etiopian kuivuusalueella eläviä yhteisöjä.

Itä-Afrikkaa koetteli vuosi sitten kuivuus ja nälänhätä. Sateet ovat jälleen myöhässä ja kuivuustilanne ajaa miljoonat ihmiset liikkeelle veden ja ruuan perässä.

Ortaid toteuttaa Etiopiassa vesi- ja ruokaturvahanketta, jossa Haikin alueella Pohjois-Etiopiassa rakennetaan kaivoja, vesipisteitä ja kastelujärjestelmiä.

Kastelujärjestelmien avulla ruokaa voidaan tuottaa sadekauden ulkopuolella ja kaivoista kyläyhteisöt saavat elintärkeää puhdasta vettä.

Kanna vettä ja osallistu keräykseen! Keräys päättyy kirkastusjuhlaan 6.8.

Lisätietoja: www.kirkkotoimii.fi/ortaid, ortaid@ort.fi, puh. 044 336 7064. Keräysaika: 27.5.–6.8.2012

Ortaidin keräystili: FI53 5480 0520 0233 08
Viite: 12218

Keräyslupa: 2020/2011/3412

Siinain vanhuksen viisauksia

Kolmantena marraskuuta 2011 sai pieni pyhiinvaeltajajoukkomme ilon tavata Siinain Pyhän Katariinan luostarin lähistöllä asuvan erämaaisä Mooseksen. Hänen keljansa sijaitsee kuin pääskyn pesä vuorenrinteellä. Kreikan lippu liehui iloisesti, ja vanhus otti meidät vastaan lämpimästi hymyillen.

Istuimme juomaan minttuteetä. Vanhus aloitti pyytämällä anteeksi sitä, ettei hän aina vastaa puhelimeen. Hän sanoi Paholaisen väijyvän erakkoja ajatusten kautta, ja hän ei halua ylistystä. Hän kertoi olevansa iloinen saapumisestamme, kiitti rakkaudestamme ja kertoi hänen rakkautensa meitä kohtaan olevan itsestään selvää. Hän toivoi, että viemme paljon Siinain siunausta palatessamme kotiin. Nunna Kristodulille hän ojensi kirjan, jossa kehutaan Suomen ortodoksista kirkkoa. ”Jos paratiisi on jossakin, se on Suomessa,” hän jatkoi. Teetarjoilu jatkuu klikoon tarjoamisella.

Isä Mooses kertoi sairastelleensa ennen Suura Paastoa, mutta parani, kun paasto alkoi. ”Me pelkäämme paastoa, mutta paasto parantaa meidät.”

Kristittynä elämisestä

Kristoduli kysyi, mikä isä Mooseksen mielestä on tärkeää, jos haluaa elää kristittynä maailmassa. Isä Mooses vastasi, että on paljon tärkeitä asioita. ”Kilvoittelemme joka päivä siitä, että meillä on luottamus Jumalaan. Emme saa unohtaa sitä, että tapahtumilla pitää olla Jumalan allekirjoitus,

koskivatpa ne sitten meitä henkilökohtaisesti tai maattamme. Ensin tulee Jumala, sitten vasta Obama. Edes maailman mahtavimman maan presidentti Obama ei pysty tekemään mitään ilman Jumalan allekirjoitusta. Meidän ei pidä pelätä. Nyt maailmassa vallitsee pelko, mistä tulee turvattomuuden tunne. Kristitylle on tärkeää säilyttää luottamus Jumalaan.”

”Toinen tärkeä asia on inhimillisyyden kilvoitus. Moni kuuluu kirkkoon, mutta ei ole ihminen sanan täydessä merkityksessä. Ensin pitää olla ihminen ennen kristityn identiteettiä. Ylistettävää ihmisessä on uhrivalmius. Sitä pitää jokaisen kristitynkin tavoitella.”

Teetarjoilun jatkuessa Isä Mooses laitto sokeria omaansa ja tuumi olevansa hapan mies, joka tarvitsee sokeria.

Kreikan tilanteesta

Kysyttiin Kreikan tilanteen merkitystä. Isä Mooses kertoi, että kreikkalaiset ovat käytännössä pitäneet yllä Arabimaiden ortodoksiluostareita, tuoneet ehtoollisviinit, tuohukset jne. Tilanne tuntuu siis Siinailla asti.

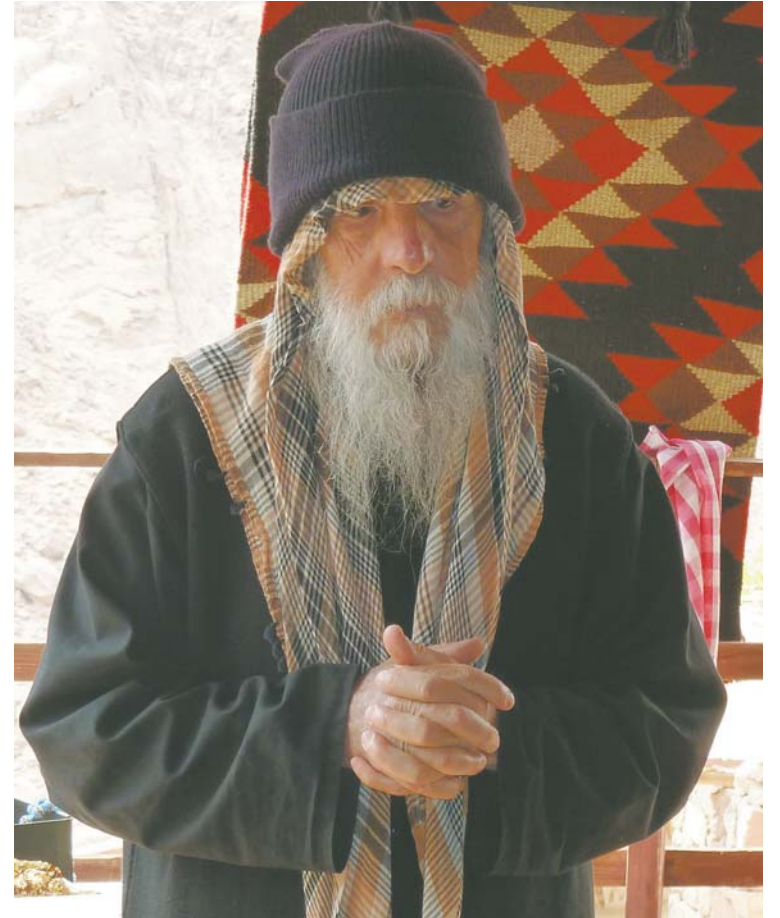
”Kaikki on hengellistä. Koska Jumala vaikuttaa maailmassa, kaikki on hengellistä. 1970-luvun jälkeen Kreikassa elettiin vaurasta elämää, hankittiin enemmän kuin tarvittiin, luotettiin rahan antamaan turvallisuuteen ja politiikkaan, ja Jumala jätettiin. Epäonnistuttiin. Suurin vastuu tapahtuneesta on kreikkalaisilla. Eurooppa voisi auttaa Kreikkaa erilaisella tavalla, seuraamalla tarkasti, mihin annettu raha menee. Il-

man tuottavuutta ei ole tulosta. Kreikan maaperässä on rikkauksia, malmeja, öljyä, mutta niitä ei hyödynnetä. Tessalonikista myytiin juuri kultakaivos Qatarin. Kreikan lainsäädäntö on huono. 400 vuotta turkkilaisten valtaa ei tehnyt maalle hyvää, eikä maalla ole hyviä ihmisiä johtajina. Pystyvät, kyvykkäät ihmiset lähtevät ulkomaille. Suomi on onnistunut luomaan toimivan valtion ja kirkon. Ei ole niin, että Jumala antaisi armonsa vain pienelle joukolle, vaan se kuuluu kaikille. Isä Sofron ja isä Porfyrios ovat tärkeitä opettajaisia, jotka voivat välittää pyhien kokemuksia ja jumalallista valoa ongelmassa painivalle maalle.”

Tärkeintä on ilo

Kysyttiin kiireestä. Isä vastasi: ”Kiire on paholaisen juoni, joka ohjaa ihmisiä monenlaiseen huolehtimiseen ja etäännyttää Jumalasta. Kiire ei ole vain Suomen, vaan koko kapitalistisen maailman ongelma. Kreikassa kirkko on nyt lisännyt ilmaisen ruuan jakamista, koska valtion rahat eivät riitä edes työttömyyskorvauksiin. Meillä kaikilla on vastuu toisistamme, jokaisella on velvollisuus levittää kirkon sanomaa. Kristityn pitää olla iloinen ja luottavainen, luottaa myös parempaan tulevaisuuteen.”

”Tärkeintä on ilo. Nykyisin ilo puuttuu maailmasta. Jokaisen kristityn sydämessä asuu ilo. Kristus on antanut jo meille kaikille pysyvän ilon, ei ole mitään syytä murehtia, paitsi enintään omia syntejä, ja nekin Kristus antaa anteeksi. Paheita on aina. Jos luostarissa ei ole raikeita paheita, niin onpa hienostuneita paheita.

Isä Mooses

On vaikeaa olla iloinen ja vielä vaikeampaa on olla iloinen toisen onnesta. Ihmiset eivät osaa elää nykyhetkessä. Apostoli Paavali korostaa sitä, ettei pidä katsoa taakse vaan katsoa tulevaa ja elää tätä hetkeä. Nykyään murehditaan valtavasti sitä, mitä on tapahtunut menneisyydessä tai mitä tulee tapahtumaan.”

Isä Mooses kertoi olleensa nuorena hetken kirkon ulkopuolella. ”Silloin olin pessimistinen ja epätoivoinen. Kun opin tuntemaan Kristuksen ja kirkon ja tajusin vähänkin Jumalan lahjoja, totesin, ettei ole edes sallittua olla murheellinen. Jos ihminen aloittaa iloisuuden kilvoittelun, toiset ihmiset tuottavat hänelle kiusauksia, mutta niiden ei saa antaa murtaa mieltä. Pitää aina suunnata katse Kristukseen ja niihin lahjoihin, joita hän antaa, silloin kestä. Kaikilla kristityillä on vastuu: jos en ole iloinen, olen epäonnistunut – tuotan silloin suurta vahinkoa lähimmäisilleni ja ennen kaikkea heille, jotka ovat kirkon ulkopuolella. Meidän velvollisuutemme on pysyä Kristuksen ilossa.”

Anna almu vaikka ratsastavalle miehelle, jos hän sitä pyytää

Kysyttiin suhtautumisesta kerjäläisiin. ”On olemassa valtio, joka huolehtii. Autetaan niitä, jotka ovat lähellämme.” Kysymystä tarkennetaan Suomeen

tulleisiin Romanian ja Bulgarian kerjäläisiin. ”Auttakaa heitä, jotka tiedätte. Monia hävettää kertoa omasta köyhyydestään. Auttakaa vaivihkaa. Pyhä Iisak Syyrialainen on sanonut: vaikka mies tulisi ratsailla vastaan, mutta ojentaisi pyytävän käden, anna almu.”

Isä Mooses välittää keljallaan 200 beduiininaisen käsitöitä, ja ostimme hienoja kirjottuja käsilaukkuja. Omaani ostaessani isä Mooses sanoi: ”Jumalan rakkaus on ainoa katoamaton ja pysyvä rakkaus, kaikki muu katoaa.”

Epätoivon auttaa luottamus Jumalaan

Kysyttiin vielä sairaudesta ja sen takia uskonsa menettäneestä. ”Elämässä toimii Jumalan laki, joka palkitsee hyvästä ja rankaisee pahasta. Kaikki paha johtuu siitä, että ihmiset ja kokonaiset kansat ovat tehneet pahaa. Mutta Jumala yksin käyttää tätä lakia. Jumala antaa oikeudenmukaisen rangaistuksensa pieninä paloina. Ihmisen pitää uskoa, että Jumala on rakastava Jumala. Jumala antaa rangaistuksensa tässä maailmassa, ei tulevassa. Meidän ei tarvitse ajatella tulevaa. Jumala antaa meille vain sen, minkä kestäme. Jos haluaa auttaa epätoivon valtaan joutunutta ihmistä, ainoa lääke on luottamus Jumalaan.”

Eila Valtanen
Kuhmon kaupunginjohtaja

Isä Mooseksen tyyssija

Hiippakuntatapahtuma Rovaniemellä

Oulun hiippakunnan papisto, kanttorit ja seurakuntaväkeä kokoontui mirhantuojiin ja vanhurskaan Joosefin sunnuntain viikonvaihteessa 21.–22.4. Rovaniemelle. Vuosi sitten käyttöön vihitty Petsamo-sali tarjosi erinomaiset tilat kokoontumiselle.

Lauantaiaamuna vuoden alusta valittu hiippakuntaneuvosto piti järjestäytymiskokouksensa ja aloitti myös edessä oleville kolmelle vuodelle sovitun teeman ”Tie kirkkoon” pohtimisen.

Vuositeeman tarkastelua jatkettiin iltapäiväseminaarissa, jossa aluksi kuultiin metropoliitan ja hiippakuntasihteerin **Johannes Mäntymäen** alustukset. Työskentely ryhmissä ja rakentava keskustelu antoivat hyviä osviittoja pienryhmätoiminnan vilkastuttamiseen seurakunnissa. Luennot

tulevat kuunneltaviksi Oulun ortodoksisen hiippakunnan kotisivuille.

Hiippakunnan kanttorit harjoittelivat lauantapäivän aherasti ja tuloksen kuultiin ehtoopalveluksen jälkeen kanttorikuoron hieno pääsiäisaiheinen konsertti Petsamo-salissa.

Pyhän apostoli Andreaksen kirkossa pidetyn sunnuntailiturgian jälkeen kokoonnuttiin vielä yhteiselle aterialle, jonka lopussa esipaimen kiitti kirkkoherra isä **Viatcheslav Skopetsia** ja Rovaniemen seurakuntaa päivien hyvin suoritetuista järjestelyistä. Viikonvaihteen aikana metropoliittaa muistettiin hiippakunnan piispansa toimimisen 10-vuotistaipaleesta. Seurakuntien yhteisenä lahjana hän sai piispansauvan.

Teksti: Paimen Sanomat

Kuvat: Johannes Mäntymäki

Lapin seurakunnan kirkkoherra Viatcheslav Skopets, tuttavallisemmin isä Slava kertoi hiippakuntapäivien osallistujille Lapin seurakuntakeskuksen, eli Petsamo-salin arkkitehtuuriin liittyvästä historiasta. Mallia on haettu jatkosodan vuoksi uudestaan piirretyn rajan taakse jääneestä Petsamon luostarin kulttuuriperinteestä. Salin kalustoon kuuluu muun muassa Petsamon luostarissa olleen, sodan jaloista Suomeen paenneen, 110-vuotiaaksi eläneen munkki Akakin käsiristi.

Metropoliitan rinnalla Rovaniemen kirkon diakoni Pietari, sekä seurakunnan pohjoisosien diakoni ja matkakanttori Erkki Lumisalmi. Diakonit pitävät vasemmalla olkapäällään olevia kapeita olkanauhoja, eli orareita kohotettuina. Tämä liturginen ele on merkinä kirkkokansalle, että myös heidän tulee kohottaa mielensä rukoukseen.

Hiippakuntaneuvosto on kirkkoherroista ja seurakuntien valitsemista maallikkoedustajista muodostuva hiippakuntahallinnon toimielin. Sen toimikausi noudattelee seurakunnanvaltuuston neljän kalenterivuoden jaksoa. Sen tavoitteena on metropoliitan apuna edistää muun muassa Oulun ortodoksisen hiippakunnan tavoiteohjelman toteutumista. Kuvassa on vuosiksi 2012–2015 valitun hiippakuntaneuvoston järjestäytymiskokous.

”Mirhavoitteet sopivat kuolleille, mutta Kristus on kuolemalle vieras”, veisasivat kuorolaiset Pyhän apostoli Andreaksen kirkon ehtoopalveluksessa.

KREIKAN KIRKKO NUORTEN SILMIN

Oulun ortodoksisen seurakunnan elämään tuo iloista tuulahdusta eri maiden ortodoksit. Oulun Pyhän Kolminaisuuden katedraalissa käy ahkerasti kolme kreikkalaista nuorta. Tie kirkkoon on löytynyt myös Suomessa.

Maria Stokou on 22-vuotias nuori nainen, joka on kotoisin pieneltä Poroksen saarelta. Se sijaitsee Ateenan eteläpuolella. 21-vuotias **Pelagia Xezonaki** asuu puolestaan Kreetan saarella, Iraklionin kunnan alueella Panagia Padiados nimisessä kylässä. Molemmat opiskelevat kätilöiksi. Suomeen he tulivat opintoihin liittyvän kolmen kuukauden mittaisen kansainvälisen jakson vuoksi. 25-vuotias **Niko Pinnis** on suomalais-kreikkalainen. Lapsuuden koti on suomalaisten suosimassa lomakohteessa: Rodoksen saarella, Koskinoun kylässä. Kesälomansa Niko on viettänyt pienestä lähtien äitinsä vanhempien kanssa Kemijärvellä. Kahden maan kansalaisuus on tehnyt, niin Itä-, kuin Välimerelle sijoittuvat kotimaat hänelle tutuiksi. Nykyisin hän opiskelee Oulun yliopistolla sähkötekniikkaa.

Kreikka ja ortodoksisuus

Suomalaisten mielissä ortodoksinen kirkko ja kreikkalaisuus kuuluvat tiiviisti yhteen. Suomen ortodoksisen kirkon jäsenet ihailevat Kreikan kirkon elämää. Tämä naurattaa nuoria ja he toteavat pilke silmäkulmassa:

– Kreikkahan on ortodoksisuuden pesäke.

Pian he kuitenkin vakavoituvat ja menevät mieteliään näköiksi.

– Mielikuva ei kyllä valitettavasti aina vastaa todellisuutta. Kirkon suuri jäsenmäärä ja hengellisen kilvoittelun laatusuhde eivät aina kohtaa toisiansaan. Yhteiskunta on viimeisten vuosikymmenien aikana kovasti maallistunut. Moraalinen rappio, kaupallisen kulutuskulttuurin leviäminen ja vanhojen kirkollisten perinteiden hylkääminen on kreikkalaista todellisuutta.

Nuorilla on sellainen tuntuma, että Kreikassa eletään myös kirkollisesti voimakasta muutoksen aikaa. Suurin osa kreikkalaisista on ortodoksisen kirkon jäseniä ja käyvät, lähinnä suurina juhlapäivinä, kirkossa. Kreikan tasavalta on täynnä kaupunkien lisäksi pieniä kyliä, joissa sijaitsee runsaasti pieniä kirkkoja ja rukoushuoneita. Kun niissä pidetään tilaisuuksia pyhien ihmisten kunniaksi, niin ihmiset saattavat lähteä kauempaakin liikkeelle ja täyttää kyläpyhäköt ääriään myöten. Arki kuitenkin paljastaa kirkollisen elämän reaalityökaluuden. Kreikkalaisnuorten kolmikko todistaa yhdestä suusta, että erityisesti nuoret ja työikäiset ihmiset ovat laiskoja osallistumaan kirkon elämään.

– Rehillisesti sanottuna, eivät he ole edes kovin innostuneita. Kirkot olisivat melko tyhjiä, elleivät eläkeikäiset olisi aktiivisia kirkossa kävijöitä, he toteavat.

Niko kertoo, että Rodoksella lapsia käyttävät kirkossa lähinnä isovanhemmat. Nuoria näkee runsaimpina joukkoina kirkoissa lähinnä Kristuksen,

– Suomalaiset ovat ystävällisiä mutta kieli on vaikea, kreikkalaisnuoret sanovat. Vasemmalta: Pelagia Xezonaki, Maria Stokou ja Niko Pinnis.

Jumalansynnyttäjän tai jonkin muun suuren juhlapäivän aikana. Muulloin kirkot kumisevat tyhjiyttään. Pelagia toteaa, että Kreetalla tilanne on samanlainen.

Tilanne on nuorten mielestä kaksijakoinen. Ne jotka ovat kirkon elämässä kiinni, rukoulevat, käyvät kirkossa ja paastoavat säännöllisesti. Muut pitävät etäisyyttä kirkkoon.

Sekularisaation juhlasaatto

Kirkollinen elämä kulkee monella tavalla vastatuuleen. Kreikassa valtio on jo pitkään yrittänyt poistaa uskonnonopetusta kouluista. Jopa uskonnol-

listen symbolien käyttöön on alettu suhtautua vieroksuvasti.

– Kreikkalaiset eivät näe mitään syytä siihen, miksi heidän pitäisi sunnuntaiaamulla nousta jumalanpalvelukseen, nuoret sanovat painokkaasti.

Maria täydentää ajatusta toteamalla, että jos koulu ja perhe eivät tue kirkollista elämää, niin siitä väistämättä seuraa kansan vieraantuminen kirkosta.

– Vaikka sunnuntain liturgian ajankohtaa siirrettäisiin ilta-päiväksi, niin eivät kreikkalaiset lähtisi kirkkoon. Kansa on niin sekularisoitunut, ettei heitä kiinnosta Kristus ja Hänen Kirkkonsa, vaan viihde ja

juhliminen, Niko pohtii. Tytöt nyökkäävät ajatukselle.

Nuoret uskaltavat olla itsekritiittisiä. Heidän mielestään, kirkolle voi käydä huonosti, kun kirkon nykyaktiivit, eläkeläiset kuolevat.

Tytöt ovat sitä mieltä, että Kirkon pitäisi järjestää tapahtumia, jossa uskonasioita kerrottaisiin nuoria kiinnostavalla tavalla. Kirkon pitäisi myös näyttää parempaa esimerkkiä, eikä sotkeutua erilaisiin skandaaleihin. Tällaiset asiat etäännyttävät ihmisiä kirkosta entisestään. Heitä harmittaa se, että kreikkalainen media pyrkii pitämään kirkkoa esillä pääsääntöisesti vain kielteis-

sä valossa. Yksittäisten pappien tekemiä vääryyksiä veljetaan mediassa viikkokausia ja kirkossa tapahtuvat monet myönteiset asiat jäävät näiden varjoon.

Nuoret mainitsevat myös pappispulan, joka vaivaa Kreikan kirkkoa. Varsinkin pienissä kylissä on pappisvajausta. Kaupungeissa on tilanne parempi. Uusien pappien rekrytoinnin erääksi ongelmaksi nuoret arvelevat sen, että nykykreikkattaret eivät ole kovin innokkaita ryhtymään papin vaimoiksi. Kirkon vanha perinne puolestaan edellyttää, että mikäli pappiskandidaatti haluaa avioitua, tämän on tapahduttava ennen hänen pappisvihkimystään.

– Uskon, että asiat muuttuvat vielä paremmiksi. Jumala ei voi jättää ihmisiä pulaan! Ajattelen, että nykyinen maamme hallussaan pitävä talouskriisi on Jumalan tuomiota. Sana ”kriisi” kreikankielessä merkitsee tuomiota. Meidät on pysäytetty miettimään mihin kansamme on menossa. Paluu Kirkkoon ja sen arvoihin antaisi perustan hyvälle yhteiskunnalle, Niko toteaa.

Rokkaavat munkit

2000-luvun alkupuolella kreikkalaiset kohtasivat odottamattoman ilmiön. Keski-Kreikassa sijaitsevan, Pyhän Augustinuksen ja Serafim Sarovilaisen muistolle pyhitetyn luostarin nuoret munkit halusivat, luostarin igumenin johdolla, tehdä lähetystyötä kreikkalaisnuorten parissa. He olivat huolissaan siitä, että kirkko kadottaa keskusteluyhteyden nuoriin. Veljestön jäsenet halusivat käyttää nykyaikaisia mahdollisuuksia apunaan heidän tavoittamiseen. Niinpä he perustivat veljestön jäsenistä koostuvan **Elftheroi-rockbändin**. Nimi merkitsee vapautta, jolla isät halusivat viitata himoista ja synneistä vapautumiseen. Bändi sai Kreikassa osakseen megajulkisuutta ja tuli hetkessä jokaisen kreikkalaisen tietoisuuteen.

Heidän äänitteensä kohosi myyntilistojen kärkeen. Elftheroi otti musiikissaan kantaa muun muassa huumeisiin, globalisaatioon, yksinäisyyteen ja masennukseen. He koettivat myös laulujensa kautta neuvoa nuorille tietä Jumalan luo. Munkkibändiin kohdistuvan julkisuuden valokeilan ollessa kirkkaimmillaan, myös Suomessa heistä näytettiin televisiossa dokumentti. Tämä tapahtui vuonna 2003. Kreikassa ihmisten mielipiteet jakautuivat bändin suhteen jyrkästi kahtia. Osa uskovaisista koki, että munkit olivat kapinallisina, joiden toimintatapa loukkaa kirkon arvoja. Tämän johdosta heitä alettiin kutsua nimellä **Paparokades**, rokkaavat munkit. Kreikan piispat pitivät veljestön toimintaa luostarielämän perinteen kannalta skandaalina. Kirkon piirissä kyseltiin: eikö luostari ole paikka, jonne mennään vetäytymään pois maailmasta: hiljaisuuden, rukouksen ja katumuksen äärelle? Osa taas koki, että kirkko vihdoinkin puhuu ymmärrettävällä kielellä. Oulussa opiskelevista kreikkalaisnuorista yksikään ei ole innostunut bändistä.

– Papin pitää olla esimerkillinen ihminen omalla elämällään. Tällainen esiintyminen ei ole kreikkalaisessa kulttuurissa soveliasta kirkon miehelle, he toteavat.

Pyhät kirkon elämässä

Pyhien esirukousten pyytäminen on perinteisissä ortodoksisissa maissa luontevaa. Kilvoittelijat ovat eläneet kansan kärsimyksissä mukana ja kreikkalaiset ovat nähneet heidän rukouksiensa olevan suurena apuna heidän elämässään. Kun nämä Kristuksessa poisnukkuneet pyhät siirtyivät Jumalan luo, niin heidän rukoustyönsä on huomattu edelleen jatkuvan. Kreikkalaisten rakastamia ovat myös uusmarttyyrit, jotka elivät lähellä omaa aikaamme. Heidät surmattiin Kristuksen tähden, lähinnä islaminuskosten toimesta. Sodat ja harhaop-

pisten vainot uskovia kohtaan ovat laajentaneet Kreikan kirkon pyhien muistokalenteria runsaalla paikallisten pyhien joukolla.

Niko kertoo, että Rodoksella kunnioitetaan saarella vaikuttanutta Uusmarttyyri **Konstantinos Hydralaista**. Pyhä oli muuttanut uskontonsa kristitystä muslimiksi, mutta myöhemmin katui tekemänsä valintaa. Niinpä hän palasi kirkkoon ja hakeutui Athosvuorelle munkkiksi. Myöhemmin, palattuaan Rodokselle muslimit surmasivat hänet, kun pyhä tunnusti Kristuksen Jumalaksi. Koko saaren suojeluspyhäksi hän mainitsee marttyyri **Fanourioksen**.

Maria puolestaan kertoo, että Poroksella pyydetään esirukouksia pyhäältä **Leonidikselta**. Pelagia toteaa kreetaalaisten innostuvan erityisesti **Jumalansynnyttäjän** kuolonuneen nukkumisen muistojuhlusta. Erityisen rakkauden kohteena on myös pappismarttyyri **Haralampes**.

Kodin hengellinen perintö kulkee mukana

Kun Maria ja Pelagia tulivat Ouluun, niin he ensitöikseen hakeutuivat jumalanpalvelukseen.

– Kreikassa me käymme säännöllisesti joka sunnuntai kirkossa. Halusimme jatkaa samaa linjaa myös Suomessa.

Molemmat ovat saaneet kotona kirkollisen kasvatuksen. Marian isä on pappi, joten kotona on opetettu paastoamaan ja ahkeroimaan kirkossa käymisessä. Pelagian perhe on puolestaan maallikkoperhe joka käy säännöllisesti kirkossa.

Nikolla suhde ortodoksisuuteen on syntynyt myöhemmin. Hän liittyi kirkkoon vuonna 2010. Hänen kertoi ystävänsä esimerkillisen kilvoituselämän vaikuttaneen häneen voimakkaasti. Hän antaa ystävälleen myös kiitosta siitä, että tämä

osasi opastaa Nikoa kirkollisten kysymysten äärellä.

– Esimerkin voima on suuri, hän alleviivaa.

Suomen ortodoksit kreikkalaisen silmin

– Täältä löytyy paljon hyviä ihmisiä. Suomalaiset ovat ystävällisiä mutta kieli on vaikea.

Tytöt ovat yrittäneet opetella joitakin yksittäisiä suomalaisia sanoja. Nikolla on suomenkieli kodin perintönä hyvin hallussa. Maria on kokenut käyntinsä Suomessa mukavana ja hän haluaisi tulla käymään uudestaan.

Kirkollista elämää he ovat katselleet ihmetellen. He ovat huomanneet, että ihmiset käyvät ahkerasti ehtoollisella, jota pitävät hyvänä asiana. He kuitenkin miettivät, ovatko kirkon jäsenet mahtaneet valmistautua pyhiin lahjoihin mitenkään? Ovatko he käyneet ennen sitä synnintunnustuksella tai paastonneet? He ovat myös pohtineet sitä, ovatko paastosäännöt Suomessa väljempiä kuin heillä Kreikassa? Ainakin sellaisen vaikutelman he ovat saaneet. Myös sitä he ihmettelevät, että papit saattavat kulkea vapaa-aikanaan siviilivaatteissa. Kreikassa heillä on mustat papinviitat päällään aina. Myös siviiliaikanaan.

– Ehkä nukkumaan mennessä he ottavat sen pois, he nauravat.

Maria on kiinnittänyt erityisesti siihen huomiota, että ne suomalaiset jotka käyvät usein kirkossa, osoittavat ystävällisyyttä toisilleen.

Nuoret myös miettivät, milaista mahtaa olla maassamme jumalanpalvelusten ulkopuolinen kirkollinen elämä. Kreikkalaiset seurakunnat kun järjestävät erilaisia toimintoja. He mainitsevat muun muassa kirkon uskonelämään ohjaavat opetusryhmät, retket, arpajaiset, sekä tee- ja keskus-

telutilaisuudet. Monipuolisen toiminnan kruununa he pitävät Kreikan kirkon harjoittamaa auttamistyötä yhteiskunnan syrjäytyneiden parissa.

Yhteinen haastattelutilanteemme päättyy siihen, että nuoret mainitsevat Oulun metropoliittia **Panteleimonin**. He pitävät häntä nöyränä esipaimenena, joka käy ahkerasti kirkossa.

– Ihmeellistä, että hän laulaa kirkon kuorossa maallikkojen mukana. Sellaista ei ikinä näe Kreikassa. Hieno!!

Maria ja Pelagia ovat palanneet jatkamaan Kreikkaan opintojaan. Niko jatkaa ahkeruimista opintojensa äärellä Oulussa.

Η συνέντευξη των νεαρών Ελλήνων μεταφρασμένη στα Ελληνικά είναι διαθέσιμη στην διεύθυνση: <http://www.ort.fi/hiippakunnat/oulu>

Kreikkalaisnuorten haastattelu on luettavissa kreikan kielisenä osoitteessa: <http://www.ort.fi/hiippakunnat/oulu>

Teksti ja kuvat: Johannes Mäntymäki

Paikallisesti arvostettu pyhä. Rodoslaisten kunnioittama uusmarttyyri Konstantinos Hydralainen. Hänet surmattiin vuonna 1800 suluttaanin käskystä. Kreikkalaiset viettävät hänen muistopäiväänsä 14.11.

Valamon kesässä kukkii kulttuuri.

Valamon luostarissa nautit elämyksistä kauneuden, kiireettömyyden ja vehreän luonnon äärellä.

Valamo-trilogia I osa: Isän varjo teatteriesitykset kesä-heinäkuussa, teatteri+majoitus-paketit alk. 62 €/hlö/vrk, www.valamotrilogia.fi • **Valamon aarteet** ainutlaatuinen näyttely luostarin taide-esineistä • **Uutta ja vanhaa Valamoa** Sergei Pietilän öljyvärimaalauksia • **Konevitsa-kvartetti** useita esiintymisiä kesän aikana • **M/S Sergein risteilyt** luostarin laiturista mm. Täysinän rauhan rajakivelle, Varistaipaleen kanavalle ja Lintulan luostariin • **Valamon viinit** uutta: esittely- ja maistelukierrokset ryhmille • **Kahvila-ravintola Trapesan** runsas noutopöytä **Kesäyöt luostarissa** alk. 40 €/huone/vrk, sis. aamiaisen • Elokuussa kansainvälinen **Saarikoski-seminaari 24.–26.8.** Lisätiedot ja kesän kurssit netissä. **Lämpimästi tervetuloa!**

Puh. 017 570 111 • www.valamo.fi

Luonamme löydät minkä kiireelle kadotit.

Diakonivihkimys Rovaniemellä

Metropoliitta **Panteleimon** vihki Neitsyt Marian Ilmestyspäivänä 25.3.2012 Rovaniemellä diakoniksi kanttori **Erkki Lumisalmen** Ivalosta. ”Diakoni Lumisalmi tuo tervehtullutta apua Lapin seurakunnan pohjoisosiin, missä toimii vain yksi pappi. Diakoni Erkki voi viedä ehtoollista sairaille ja tuo myös lisää koltankieltä jumalanpalveluksiin”, totesi isä Rauno Pietarinen. Liturgian jälkeen uusi diakoni ja hänen Aulikki-puolisonsa saivat vastaanottaa tervehdykset

mm. Saamelaiskäräjiltä, Oulun ev.lut. hiippakunnalta ja Lapin ortodoksiselta seurakunnalta. Ystävät Inarin kunnasta antoivat diakonin jumalanpalveluspuvun lahjaksi.

Samassa palveluksessa metropoliitta Panteleimon siunasi Lapin seurakunnan luottamushenkilöt tehtäviinsä ja siunasi isä **Rauno Pietarisen** käyttämään koruristää.

Paimen Sanomat

Metropoliitta Panteleimon vihki Erkki Lumisalmen diakoniksi. Vihittävää kuljettaa juuri koruristin kanto-oikeuden saanut rovasti Rauno Pietarinen. Kuva: matkapapisto

Kirkko
radiossa

YLE Radio 1:

Aamuhartaus klo 6.15 ja 7.50, iltahartaus klo 18.50, radiojumalanpalvelus klo 11.00

Jumalanpalvelukset

27.5. Pyhän Kolminaisuuden päivän liturgia, Pyhän Kolminaisuuden katedraali, Oulu. Oulun metropoliitta Panteleimon. 10.6. Liturgia, Pyhän Kolminaisuuden kirkko, Lintulan luostari

Aamuhartaudet

19.5. kirkkoherra Timo Tynkkynen
16.6. kirkkoherra Iivo Suvanto
14.7. kirkkoherra Timo Honkaselkä
4.8. pastori Heikki Honkamäki
25.8. projektipäällikkö Riina Nguyen
15.9. arkkimandriitta Sergei

Iltahartaudet

19.6. rehtori Sirpa Koriala
17.7. pastori Veli-Matti Antikainen
21.8. pastori Mikael Sundkvist
18.9. pastori Sergius Colliander

Kirkon
hartausohjelmat
internetissä

• www.yle.fi/radio1/uskonto/hartausohjelmat ja areena.yle.fi

Kalajoella siunattiin tsasounan maapohja

Kirkkaan viikon lauantaina (14.4.) ajamme liturgian jälkeen luterilaiselta hautauskappelilta mutkaista rantatietä Kalajoen tsasounan tontille, Matkailutie 249, joka sijaitsee meren rannan tuntumassa matkailualueella. Isä Aleksej siunaa tontin maapohjan, harppoo tukkipinojen ja korkeiden mäntyjen välissä, vihmoo pyhitettyä vettä naapuritontin kioskinkin päälle. Tuoksu merivedelle, sataa räntää, on hiljaista.

Tsasounan rakentamishanke on edennyt pitkälle. On tehty matkailijat huomioiva kaavamuuksu, mitä EU-rahoitus edellyttää. Rakennuspiirustukset on lahjoittanut rakennusinsinööri Tapani Seppälä ja rakennusvastaavaksi on saatu hattulalainen Jari Haapa-aho.

”Näistä tukeista ei tsasounaa vielä rakenneta”, tuumaa vihanhantilainen Mauno Haukka katsellessaan puupinoja. Loput tukit odottavat vielä kaatamista. Ne kaikki ovat lahjoituksia. Itse rukoushuoneen rakentaminen on pyörähtänyt jo käyntiin. Helmikuussa aloitettiin ammattiopisto Arteman järjestämä hirsikurssi. Parhaillaan kurssilaiset kuorivat tukkeja tontilla. Kaupunki siirtää viemäriputkia pois tsasounan rakennuspaikan alta. Kurssilaisen ja talkoolaisten tavoitteena on koota rukoushuone valmiiksi tämän vuoden kuluessa.

Rakennustoimintaa varten on haettu avustuksia, mm. EU-avustusta. Lisäksi kerätään kannatusmaksuja ja järjestetään tempauksia. Kesän ikoni-

maalauskurssien tuotto menee suoraan rakennushankkeelle. Kuitenkin hankkeelle tarvittaisiin sponsoreita perustusten ja liitäntämaksujen maksamiseen (n. € 10.00).

Hankkeen vetäjät, **Ari ja Pirjo Keränen**, ovat olleet aktiivisia ja innovatiivisia. Matkailutien varteen kohoava tsasouna tulee tarjoamaan hiljentymispaikan paikallisten lisäksi myös niille miljoonalle turistille, jotka kesäisin virkistäytyvät Suomen ”parhaalla uimarannalla”, Kalajoen Särkillä.

Marita Sjöberg

Kannatusyhdistyksen tili on Kalajoen Osuuspankissa. Jäsenmaksu yksityishenkilöltä: € 10 / vuosi. Tilitiedot: Kalajoen osuuspankki tilinumero 509907-20065920 IBAN: FI88 5099 0720 0659 20 BIC: OKOYFIHH

Tiistai 2. 6. 1982 n:o 3 (5)

Paimen Sanomat

Arkkipiispa vihki hiippakuntakeskuksen asunnot

Torstaina 29. 4. vihki arkkipiispa Paavali käyttöönsä Oulun uuden hiippakuntakeskuksen asunnot. Vihittäviä asuntoja oli kolme, joista kaksi virka-asuntoja ja kolmas Aleksanteri Makkosen asunto. Virka-asunnot kuuluvat metropoliitta Leolle ja hiippakuntasihteeri Raimo Hutulle.

Oulun ortodoksisen hiippakunnan toimistotilat ja virka-asunnot siirtyivät helmikuun alussa uuteen, Nummikatu 30:ssa sijaitsevaan kerrostaloon. Hiippakuntakeskuksen tilojen sisustaminen vei sen verran aikaa, että ensimmäinen osa vihkimisestä saatiin suoritetuksi vasta huhtikuun lopulla. Hiippakuntakeskuksen asunnot vihki arkkipiispa Paavali Oulussa pidetyn kirkollishallituksen kokouksen jälkeen, joten paikalla oli tilaisuutta juhlistamassa myös kir-

kollishallitus.

Hiippakuntakeskus on kooltaan noin 250 m² ja siihen kuuluvat metropoliitan, hiippakuntasihteerin ja kanslistin työhuoneet, kotikappeli, odotushuone, työntekijöiden sosiaaliset tilat ja varastotilaa. Hiippakuntakeskuksen yhteydessä on metropoliitta Leon virka-asunto, jonka ”julksia” tiloja ovat olohuone ja ruoka-/istuntosali. Hiippakuntasihteerin virka-asunto sijaitsee saman talon ensimmäisessä kerroksessa.

Torstaina 20. toukokuuta kävivät hiippakunnan papiston jäsenet perheineen tutustumassa uuteen keskukseseen. Hiippakunnan papisto sai käyntinsä aikana todeta, että keskus on muuten valmis, paitsi kotikappelin ikonostaasi puuttuu. Kotikappelin ikonostaasia maalaa Petros Sasaki. Kun kotikappelin ikonostaasi on lopullisesti valmis, voidaan hiippakuntakeskus vihkiä kotikappelin pyhityksen kautta kokonaisuudessaan käyttöönsä.

Paimen Sanomat 2012 julkaisusuunnitelma

numero	lehdentunnus	aineiston viim. jättöpäivä	ilmestymisviikko	jumalanpalvelukset lehdessä
3	kirkkovuoden alku & Karjalan valistajat	20.8.	36	31.12. asti
4	joulu	3.12.	50	24.3.2013 asti

Sylvi Pesonen In Memoriam

Äitini Sylvi Pesonen syntyi 22.2.1926 Soanlahdella maanviljelijä Johannes ja Aleksandra (Sanni) Leväpellon perheeseen. Jo pienestä pitäen hän oppi tekemään työtä perheen eteen ja välittämään ja huolehtimaan toisista, kun sisaruskia oli paljon. Mitä lieneekään nuoren murrosikäisen tytön mielessä liikkunut, kun yhtäkkiä hänet ja perhe temmatitiin kotoa pois ja matka kohti tuntematonta alkoi ensimmäisen evakkomatkan muodossa. Mukaan sai ottaa repun, johon vähän vaatetta ja evästä, mutta kaikki muut rakkaatkin tavarat piti jättää synnyinkotiin.

Äitini joutui tekemään kaksi evakkomatkaa. Ensimmäinen matka alkoi lehmiä mukana kuljettaen. Heinäveden, Konneveden ja Hankasalmen kautta tullen lopuksi Kiuruveden Honkamäelle. Likellä tulevaa uutta kotiaan äiti kävi jo silloin. Välillä päästiin piipahamaan rakkaalla kotipaikalla Karjalassa, kunnes jouduttiin lähtemään toiselle evakkotai-paleelle.

Tämä toinen evakko suuntautui ensin Vöyriille ja sieltä loppulliselle toiselle kotipaikalle Pyhäjärven Jokikylälle Peltolan tilalle Pyhäjoen vierelle.

Tällä Peltolan tilalla jatkui maanviljelys. Näillä kahdella evakkomatkoillaan äitini oppi sinnikkyyden, erilaisiin tilanteisiin nopean sopeutumisen taidon sekä kovan työnteon arvokkaan ominaisuuden.

Jokikylän Maamiesseuralla Sylvi-äiti tapasi Sarvimäen eli Pesosen Heinon ja jälleen muutto uuteen ympäristöön alkoi. Sanni-äiti eli mamma, kuten äitini häntä kutsui oli ollut epäileväinen, mitenkään minialle uudessa paikassa käy, mutta äitini oli tuumanut, että eiköhän se onnistu, sillä en minä kyllä riitaa tms. ensimmäisenä aloita. Sarvimäessä tarvittiin rivakkaa työtä pelkäämätöntä miniää, sillä Sarvimäki oli myös maanviljelijästä. Onneksi Sarvimäessä oli vastassa erittäin hyväluontoinen Anni- mummoni, joten yhteistyö sujui. Töitä riitti yllin kyllin, mutta kertaakaan en kuullut äidin suusta minkäänlaisista marinaa tai valitusta tilanteesta. Kaiken oman lisäksi ehdittiin auttaa naapureita, kun tarvetta oli. Nykypäivään ihmeellinen toisen auttamisen halu oli jotain, mitä ei voi sanoa kuvata, vaikka naapurit olivat eri puoluekantoihin suuntautuneet.

Hiippakunnassa kukkii. Kuva: Johannes Mäntymäki.

Kun isäni joutui käymään junanratatyömaalla lisätienestillä ja sairasteli, Sylvi-äidin työtaakka kasvoi, mutta nuriematta hän suoriutui tehtävistään. Jälleen vapaaehtoinen naapuriapu oli kultaa kalliimpaa. Töitten suuresta määrästä riippumatta oli ”kylässä käynti” viikoittaista ja säännöllistä, taito joka nykypäivänä on jo katoavaa kansanperinnettä. Mieleeni muistuvat äidistäni ne todella mehukkaat karjalampiirakat, supukat ja sulsinat, sukulaisten vierailut, jolloin saattoi olla jopa 30 henkeä kerralla kylässä. Hänen vieraanvaraisuutensa, sillä ketään vierasta tai tuttua ei päästetty pois ilman tarjoilua. Lisäksi vaikka vanhempani kuuluivat eri uskontokuntiin, äiti hänelle niin tärkeään ja rakkaaseen ortodoksiskontoon ja isäni evankelis-luterilaiseen uskontoon, niin milloinkaan en kertaakaan kuullut tästä heidän riitelevän saati edes kiistelevän.

Äitini sopeutuvaisuudesta hyvä esimerkki on, kun isäni yllättäen kuoli keväällä 1990 ja äiti oli luonnollisesti täysin poissa tolaltaan tapahtuneesta, niin yhden yön nukuttuaan luonani hän totesi, että ”viehän minut takaisin Pyhäsalmen kotiin, elämänhän on jatkuttava”! Niin kauan kuin terveys antoi myöten äitini oli kova liikkumaan, käymään kylässä, osallistumaan erilaisiin yhteisiin tapahtumiin ja tietysti tekemään käsitöitä, joista muistona perheelläni on ”muutamat parit” villasukkia.

Lopuksi lämmöllä äitiä muistellen päätän tarinan äidin paperille kirjoittamalla ajatuksella; ”Ei onni tule etsien, se saapuu eläen. Ei onni tule ulkoa, se nousee rinnasta”.

Raapusti Pauli-poikasi.

Sylvi Pesosen muistolle

Ystävänäpäivänä, matkalla Valamon luostariin, saimme viestin Sylvin, ystävämme siirtymisestä ”tuonilimaisiin”. Vielä samana päivänä Joensuun piispa ja luostarin johtaja Arseni toimitti Valamon pääkirkossa muistopalveluksen, panihidan Sylvin muistolle perinteemme mukaisesti.

Muutimme Pyhäsalmeen vuonna 1967 ja siitä saakka minulla oli ilo tuntea hänet. Hän oli nimittäin uskollisimpia kirkossakävijöitä. Hänellä oli oma paikka tsasounan penkillä ja jos hän ei istunut siinä, olin huolissani, mitä hänelle oli tapahtunut.

Sylvi oli perustamassa Pyhäjärvelle tiistaiseuraa. Hän näki sen erittäin tarpeelliseksi: Saivathan siirtokarjalaiset, ortodoksit kokoontua yhteen keskustelemaan oman uskonsa asioista.

Sylvi-äidin rakkaus jumalanpalveluselämään täytti hänen elämänsä. Tsasounan hyvinvointi ja talkootyö tulivat hä-

nelle tutuksi: Siisteys sisällä ja ulkona, kirkkotekstiilien uusiminen ja kahvitarjoilun järjestäminen. Kesällä hän esitteli tsasounaa matkailijoille.

Tärkeimmän työn hän suoritti meidän pienen kuoromme sopraanona. Hän oli rohkea laulaja ja tiesi aina mitä lauletaan. Usein hän saattoi sanoa minulle ei siitä, vaan tästä. Hän muisti kaiken.

Sylvin täytti Pyhän Hengen hedelmät: Rakkaus, ilo, rauha, pitkämielisyys, uskollisuus ja itsehillintä, sekä lämmin suhtautuminen lapsiin ja rakkaus lähimmäisiin, mutta myös sairauteen, elämän särkyneisyyteen ja anteeksiantamisen todellisuuteen.

Sylvin sopraanon kirkas ääni on vaiennut.

Saata Herra, lepoon autuaalliseen kuolonuneen nukkuneen palvelijasi Sylvin sielu.

Maiju Torvinen

Pyhäjärven Tiistaiseura Valamossa 14.-15.2.2012

Tiistaiseuroille lähetettiin kirjeet tammikuussa PSHV:lta ja Valamon luostarista. Luettuani kirjeet tiistaiseurassa, retkiinnostus syttyi heti. Niinpä aloin selvittää kyytiasiaa ja tilasin Valamosta majapaikat. Kiitos Valamolles todella edullisesta tarjouksesta.

Tiistaiseuramme jäsenmäärä on pieni, joten päätimme pyytää myös ystäviämme ja naapuriseuralaisia matkalle mukaan. Retkeläisiä kertyi 12 ja niinpä ystävänäpäivän aamuna pikkubussi lähti Pyhäsalmosta kohti Valamoa.

Valamossa meille järjestettiin opastettu tutustumiskierros ja Piispa Arseni, Valamon johtaja ja PSHV:n puheenjohtaja, piti meille päiväkahvin yhteydessä tiistaiseuran, jossa hän esitteli ja opetti meille uutta opintomateriaalia. Materiaali on todella tervetullutta, koska sitä voidaan käyttää tiistaiseurojen kokoontumisissa myös maallikkovoimin. Toivon että PSHV:sta lähetetty aineisto todella tulee käyttöön eikä jää sihteerien pöytälaatikkoon.

lanpalvelukseen talvikirkossa. Tiistai-iltana Piispa Arseni toimitti pääkirkossa panihidan tiistaiseuramme perustajajäsenen, Sylvin, puolesta. Sylvin lähtemisestä tuonilimaisiin kuulumme matkan aikana, tilaisuus oli meille kaikille mieleen jäävä ja koskettava.

Toisena päivänä jumalanpalveluksen ja aamiaisen jälkeen meille oli vielä järjestetty Vladimir Sokratilinin luento aiheesta ”Pyhät ja pyhyys”.

Vielä kerran kävimme nauttimassa maukkaan aterian ja sen jälkeen kotimatkalle. Autoon kokoonnuttua nousi vielä ajatus Lintulassa käynnistä, niinpä soittelin Igumenia Marinalle ja hän toivotti meidät tervetulleeksi. Poikkesimme katsomaan Lintulan kirkon ja kävimme ostoksilla myymälässä.

Kotimatka meni rattoisasti Heikin turvallisessa kyydissä. Kiitos kaikille mukana olleille. Tapaamme kesäkuussa uudella retkellä.

Marja-Leena Maksimainen

Osallistuimme luostarin juma-

Ekumeeninen pääsiäismatka Muurmanskiin

Barentsin kirkkojen neuvosto järjesti vanhana pääsiäisenä 13.-15.4.2012 ekumeenisen matkan Muurmanskiin. Matkalla oli 17 henkeä Suomesta ja Ruotsista ja ortodokseja edusti viiden hengen ryhmä. Lisäväriä matkaan toi samaan aikaan Muurmanskissa vierailut Norjan luterilaisen kirkon delegaatio.

Matkalaiset osallistuivat perillä Suuren Lauantain aamupalvelukseen ja liturgiaan sekä pääsiäisyöpalvelukseen. Mukana ollut ortodoksinen kvartetti lauloi osia palveluk-

sista suomeksi. Muurmanskin hiippakunta toimi isäntänä vastaten majoituksesta ja ruokailuista.

Kiertoajelulla tutustuttiin mm. Petsamon luostarin edustukseen Muurmanskissa ja kaupungin nähtävyyksiin. Muurmanskin arkkipiispa Simon tervehti vieraita lauantaina jumalanpalveluksen jälkeen ja kiiruhti sitten Kirkkoniemeen.

Matkanjohtajana toimi Saija Kronqvist Oulun ev.lut. hiippakunnasta. Kyseessä oli ensimmäinen näin suurella ryhmällä

tehty Barentsin kirkkojen neuvoston matka Muurmanskiin. Matkan anti muodostui jumalanpalveluksista perillä ja toisaalta miellyttävästä yhdessä matkustamisesta monine keskusteluineen ja bussissa lauletuine pääsiäisveisuineen. Luterilaiset sisaret ja veljet saivat jo menomatalla kuulla ortodoksisista pääsiäispalveluksista ja niiden teologisesta sisällöstä. Pohjoisen ekumenia vahvistui jälleen moneen suuntaan!

isä Rauno Pietarinen

Seurakuntajuhla Oulussa Pateniemen koululla vuonna 1947. Oulun seurakuntalaisia, keskellä pastori Vladimir Talsta, hänestä vasemmalla rouva Helena Talsta (os. Musovski). Kuva: Jari Kiriloffin arkisto

Ortodoksista ryhmänohjaajakoulutusta verkko-opintoina

ONL ry aloittaa tiettävästi Suomen kaikkien aikojen ensimmäisen ortodoksinen verkkokoulutuksen

Ortodoksinen nuorten liitolla on pitkät perinteet mm. vapaaehtoisten kouluttajana ja nyt liitto tarjoaa myös kiireisiä kansalaisia palvelevaa verkkokoulutusta.

Ortodoksinen ryhmänohjaajakoulutus toteutetaan verkossa OK- opintokeskuksen tuella. Ryhmänohjaajakoulutus (3 op) on tarkoitettu erilaisia kerhoja, toimintapiirejä ja ryhmiä vetäville sekä ohjaamisesta kiinnostuneille. Koulutus koostuu kolmesta eri osiosta: Ohjaustaidot; Ryhmänvetäjän tehtävät sekä Ortodoksinen kerhotoiminnan erityispiirteet. Näissä osioissa käsitellään mm. oppimiskanavia, ryhmädynamiikkaa, opetusmetodeja, ryhmänvetäjän roolia, ryhmän organisointia ja markkinointia sekä kirkon keskeisten opetusten ja ortodoksinen kulttuurin välittämistä.

Koulutukseen liittyvät tehtävät on laadittu pyrkien huomioimaan myös sellaisia henkilöitä, jotka eivät halua lukea tai kirjoittaa suuria määriä. Maahanmuuttajat ovat tervetulleita mukaan! Opiskelua varten ei tarvitse matkustaa, vaan opinnot suoritetaan internetyhteyden avulla. Erityisiä teknisiä taitoja ei tarvita ja halukkaille tarjotaan opastusta Moodle-oppimisympäristön käyttöön.

Maksuttomaan koulutukseen voi ilmoittautua 20.6. saakka, varsinainen opiskeluaika on 1.8.-8.11.2012. Tarkempi kuvaus koulutuksen sisällöistä löytyy internetistä, www.onl.fi

Lisätietoja: toiminnanjohtaja Maria Kauppila, Ortodoksinen Nuorten Liitto ONL ry
p: 0206 100 373, maria.kauppila@ort.fi

Kainuun prikaatin uuden lipun siunaaminen Kajaani 4.4.2012. Kuva Johannes Mäntymäki.

Seuraavan numeron

AINEISTO

paimensanommat@ort.fi

viimeistään

20.8.2012

**Paimen-Sanomien lehdet luettavissa internetissä:
<http://www.ort.fi/hiippakunnat/oulu/paimen-sanomat>**

Seurakuntien toimintakalenteri

OULUN SEURAKUNTA

Oulun ortodoksinen seurakunta, Torikatu 74, 90120 Oulu, p. 044 511 5741, sähköposti: oulu@ort.fi. Kirkkoherranvirasto avoinna arkisin klo 9-12, 044 511 5741. Virasto suljettuna 23.-27.7.2012

Virkatodistukset kirkon keskusrekisteristä, p. 0206 100 203 (ma-pe klo 9-15), keskusrekisteri@ort.fi

kirkkoherra Marko Patronen, p. 044 5115 742
2. pappi Lars Ahlbäck, p. 044 5115 746
kanttori Laura Aho, p. 044 5115 743
2. kanttori Helena Matsi, p. 044 5115 748
nuoriso- ja diakoniatyöntekijä Petri Aho, p. 044 5115 5744
katedraalin isännöitsijä Kari Vasko, p. 044 5115 745

OULU

Pyhän Kolminaisuuden katedraali

Torikatu 74

Isännöitsijä Kari Vasko p. 044 511 5745

Pe 25.5. klo 18 muistopalvelus, Oulujoen hautausmaa
La 26.5. klo 18 vigilia, metropoliitta Panteleimon
Su 27.5. klo 9.30 vedenpyhitys ja liturgia, metropoliitta Panteleimon, helluntai
Su 27.5. klo 14 suuri ehtoopalvelus, polvirukoukset
Ma 28.5. klo 9 liturgia, Pyhän Hengen päivä
Ke 30.5. klo 18 ehtoopalvelus
La 2.6. klo 18 Vigilia
Su 3.6. klo 10 Liturgia
Ke 6.6. klo 18 ehtoopalvelus
La 9.6. klo 18 Ehtoopalvelus

Su 10.6. klo 10 Liturgia
Ke 13.6. klo 18 ehtoopalvelus
La 16.6. klo 18 vigilia
Su 17.6. klo 10 liturgia
Ke 20.6. klo 18 ehtoopalvelus
Ke 27.6. klo 18 suuri ehtoopalvelus
To 28.6. klo 9 liturgia, pyhittäjät Sergei ja Herman Valamolaiset
Ke 4.7. klo 18 ehtoopalvelus
La 7.7. klo 18 vigilia
Su 8.7. klo 10 liturgia
Ke 11.7. klo 18 ehtoopalvelus
La 14.7. klo 18 ehtoopalvelus
Su 15.7. klo 10 liturgia
Ke 18.7. klo 18 ehtoopalvelus
La 21.7. klo 18 vigilia
Su 22.7. klo 10 liturgia
La 28.7. klo 18 ehtoopalvelus
Su 29.7. klo 10 liturgia, kristinoppikoulun päätös
Ke 1.8. klo 8 aamupalvelus ja liturgia, ristin esiintuominen
Ke 1.8. klo 18 ehtoopalvelus
La 4.8. vigilia
Su 5.8. liturgia
Ke 8.8. klo suuri ehtoopalvelus
To 9.8. klo 9 liturgia, Herman Alaskalainen
La 11.8. klo 18 vigilia
Su 12.8. klo 10 liturgia
Ti 14.8. klo 18 vigilia
Ke 15.8. klo 10 liturgia, Jumalansynnyttäjän kuolonneen nukkuminen
Ke 15.8. klo 18 suuri ehtoopalvelus
La 18.8. klo 18 vigilia
Su 19.8. klo 10 liturgia
Ke 22.8. klo 18 ehtoopalvelus
La 25.8. klo 18 vigilia
Su 26.8. klo 10 liturgia
Ke 29.8. klo 9 liturgia, Johannes Kastajan kuolinpäivä
Ke 29.8. klo 18 suuri ehtoopalvelus, pyhittäjä Aleksanteri Syväriläinen
Pe 31.8. klo 18 kiitosakatistos
La 1.9. klo 18 vigilia
Su 2.9. klo 10 liturgia
Ke 5.9. klo 18 ehtoopalvelus
Pe 7.9. klo 18 vigilia
La 8.9. klo 9 liturgia

VIHANTI

Jumalansynnyttäjän suojeleksen rukoushuone

Vanha Ouluntie 26

Isännöitsijä Ulla Haukka p. 040-746 1524

La 9.6. klo 10 liturgia
La 21.7. klo 10-18 avoimet ovet
La 21.7. klo 18 rukouspalvelus
Ti 21.8. klo 18 ehtoopalvelus
La 8.9. klo 10 liturgia, Jumalansynnyttäjän syntymäjuhla

HAUKIPUTAAN MARTINNIEMI

Pietarin ja Paavalin sekä Arseni Konevitsalaisen rukoushuone

Martinniementie 206

Isännöitsijä Timo Arhippainen p. 040 413 3054

Ma 11.6. klo 18 suuri ehtoopalvelus
Ti 12.6. klo 9.30 vedenpyhitys ja liturgia, praasniekka
La 18.8. klo 9 liturgia

MUHOS

Kristuksen kirkastumisen rukoushuone

Kärpäntie 1

Isännöitsijä Seija Pirttikoski p. 040 758 5463

La 9.6. klo 9 liturgia
Su 5.8. klo 18 vigilia
Ma 6.8. klo 9 vedenpyhitys ja liturgia, praasniekka
La 1.9. klo 9 liturgia, kirkovuoden alku

RAAHE

Jumalansynnyttäjän temppeleinkäymisen rukoushuone

Brahenkatu 2

Isännöitsijä Lea Kuusirati p. 08-223 8316

Su 24.6. klo 10 liturgia
La 7.7. klo 9 liturgia
Su 12.8. klo 10 Liturgia

KEMI

Johannes Kastajan kirkko

Lehtokatu 31

Isännöitsijä Martti Takalo p. 040 548 6058

La 26.5. klo 9 yleinen panihida (sielujen lauantai)
La 23.6. klo 18 vigilia
Su 4.6. klo 9.30 vedenpyhitys ja liturgia, praasniekka
La 4.8. klo 18 vigilia
Su 5.8. klo 10 liturgia
Su 12.8. klo 14 akatistos
La 18.8. klo 18 vigilia
Su 19.8. klo 10 liturgia
Su 26.8. klo 14 akatistos
Ke 29.8. liturgia, Johannes Kastajan kuolinpäivä
La 1.9. klo 18 vigilia
Su 2.9. klo 10 liturgia

TORNIO

Apostolien Pietarin ja Paavalin kirkko

Lukiokatu 1

Isännöitsijä Antero Hyytiäinen p. (016)443 044

La 2.6. klo 18 vigilia
Su 3.6. klo 10 liturgia
To 28.6. klo 18 vigilia
Pe 29.6. klo 9.30 vedenpyhitys ja liturgia, praasniekka
Su 5.8. klo 14 akatistos
La 11.8. klo 18 vigilia
Su 12.8. klo 10 liturgia
Su 19.8. klo 14 akatistos
La 25.8. klo 18 vigilia
Su 26.8. klo 10 liturgia
Pe 31.8. klo 17 kiitosakatistos
La 1.9. klo 9 liturgia, kirkovuoden alku

PUDASJÄRVI

Vanhusten palvelukeskus Kauppatie 25

Su 1.7. klo 10 liturgia ja vedenpyhitys, kirkkokahvi ja praasniekkajuhla

Kristukseen kastetut

Serafim Turunen, Haukipudas
Eevi Sofia Väyrynen, Muhos

Ikuinen muisto

Antti Merisuvanto 92 v. ulkomaat
Raimo Juhani Saalismaa 69 v. Keminmaa

Tervetuloa seurakuntaan

Pentti Juhani Järvelä, Raahe
Pauli Antero Lokka, Oulu
Eino Maunu Mikael ja Jouni Mikael Miinin, Raahe

Vuosilomat 2012:

Isä Marko Patronen 16.7.-3.8.
Isä Lars Ahlbäck 4.-22.6.
Kanttori Laura Aho 13.6.-1.7., 16.-31.8.
Kanttori Helena Matsi 2.7.-6.8.

Kirkkoherranvirasto suljettuna 23.-27.7.2012

KAJAANIN SEURAKUNTA

KAJAANIN SEURAKUNTA, Väinämöisenkatu 29, 87100 Kajaani
Kirkkoherranvirasto on avoinna ti, to ja pe klo 9-12 ja 13-15 puh. (08) 633 030
Virkatodistusten tilaukset puh. 0206 100 203 (ma-pe klo 9-15) tai keskusrekisteri@ort.fi
Ajantasaisia uutisia, tapahtumia ja ilmoituksia voi seurata seurakunnan kotisivuilla osoitteessa www.ort.fi/kajaani Olemme nyt myös facebookissa

YHTEYSTIETOJA

Kirkkoherra Andreas Larikka p. (08) 633 0310 tai 045 116 7766
Rovasti Kauko Ivanoff p. 0400 275 111
Kanttorin tehtävien hoitaja Hannakaisa Mönttinen p. 045 873 6889
Kanslianhoitaja Reijo Marjomaa p.(08) 633 030 tai 040 848 5380

Seurakuntien toimintakalenteri

KAJAANI

Kristuksen kirkastumisen kirkko

Kirkkokatu 17 KAJAANI
Isännöitsijä
Markku Mustonen
p.0503847222

La 26.5. klo 18 vigilia
Su 27.5. klo 10 liturgia
La 2.6. klo 18 vigilia
La 16.6. klo 18 vigilia
Su 17.6. klo 10 liturgia
Su 15.7. klo 10 liturgia (radioidaan)
La 4.8. klo 18 vigilia
Su 5.8. klo 10 liturgia, vedenpyhitys ja ristisaatto
To 9.8. klo 9 liturgia
La 25.8. klo 18 vigilia
Su 26.8. klo 10 liturgia

Lasari Muromalaisen rukoushuone

Kirkkoahontie 650 KAJAANI
Isännöitsijä
Reijo Marjomaa
puh 040 848 5380
La 18.8. klo 14 kirkolliseen käyttöön vihkiminen, metropoliitta Panteleimon
Su 19.8. klo 10 liturgia

SOTKAMO

Jumalansynnyttäjän suojeleksen kirkko

Rauhantie 13

SOTKAMO

Isännöitsijä
Vappu Korhonen
p. (08) 6661811

La 19.5. klo 18 vigilia
Su 20.5. klo 10 liturgia
La 11.8. klo 18 vigilia
Su 12.8. klo 10 liturgia

KUHMO

Karjalan valistajien kirkko

Koulukatu 47 KUHMO

Isännöitsijä
Ritva Ivanoff
p. 0400 275 111

La 26.5. klo 18 ehtoopalvelus
Su 27.5. klo 10 liturgia
La 9.6. klo 18 ehtoopalvelus
La 16.6. klo 18 ehtoopalvelus
Su 17.6. klo 10 liturgia
La 23.6. klo 18 ehtoopal-

velus
Su 24.6. klo 10 liturgia
La 14.7. klo 18 ehtoopalvelus
Su 15.7. klo 10 liturgia
La 21.7. klo 18 ehtoopalvelus

PALTAMO

Jumalanäidin kuolonneen nukkumisen rukoushuone

Talonpojantie 3 PALTAMO

Su 3.6. klo 10 liturgia
Ti 14.8. klo 18 vigilia
Ke 15.5. klo 10 liturgia, vedenpyhitys ja ristisaatto

SUOMUSSALMI

Pyhän ristin rukoushuone

Keskuskatu 1 SUOMUSSALMI

Isännöitsijä Matti Vainio
puh. 050 4622129
Su 3.6. klo 10 liturgia
Su 1.7. klo 10 liturgia
Su 22.7. klo 10 liturgia

Pyhän Nikolaoksen rukoushuone

Kuivajärventie 196 KUIVAJÄRVI

Isännöitsijä Jyrki Huovinen
p. 0400 284711
Su 10.6. klo 10 liturgia
La 7.7. klo 18 ehtoopalvelus
Su 8.7. klo 10 liturgia, vedenpyhitys ja ristisaatto

Muut tilaisuudet ja tapahtumat

Pe 25.5. klo 10 alkaen Sotkamon hautausmaan siivoustalkoot ja yhteinen litania
Pe 25.5. klo 16 alkaen Kajaanin hautausmaan siivoustalkoot ja yhteinen litania
La 7.7. klo 14.30 litania Rimmin hautausmaalla
La 7.7. klo 17.30 litania Kuikkaniemen hautausmaalla

Vuosilomat

Kirkkoherra Andreas Larikka on vuosilomalla 20.6.-2.7. ja 16.7.-1.8. Kirkkoheran sijaisena toimii rovasti Kauko Ivanoff. Rovasti Kauko Ivanoff on vuosilomalla 2.8.-4.9.

Lahjoitustili Kajaanin tsasounan hyväksi

Lahjoitustilin numero: FI24 1057 3000 2253 95

Tervetuloa seurakuntaan

Veeti Santeri Heikkinen
Susanna Maarit Heikkinen
Zinaida Maslovskaja
Oleshja Kochergina
Vuokko Ulla Johanna Ranta
Matilda Magdalena Puuronen
Sari Hannele Seppänen
Janne Olavi Raunio
Kari Miinin

Ikuinen muisto

Yrjö Ilmari Serkeinen 68 v.
Niilo Larkkonen 73 v.
Helvi Inkeri Lukkari 84 v.
Alvi Juppi 90 v.

KIURUVEDEN SEURAKUNTA

Kiuruveden ortodoksinen seurakunta, Niemistenkatu 6, 74700 KIURUVESI
p./fax (017) 752 278, e-mail: kiuruvesi@ort.fi.

Seurakunnan puhelinnumero vaihtuu toukokuussa. **UUSI PUHELINNUMERO ON 044 775 2278.**

Virasto avoinna ke klo 11 - 13.

Virasto on kiinni 2.7. - 3.8. Kiireellisissä tapauksissa yhteydenotot kirkonisännöitsijä Aune Lipitsäinen 050 919 5973.

Kirkkoherra Antero Petsalo, Luhtapolku 3, 74700 KIURUVESI.
Gsm 050 527 1026, e-mail: antero.petsalo@ort.fi

Kirkkoherra on lomalla 2.-7.6., 19. - 21.6. ja 1.7. - 2.8.

Isä Anteron sielunhoitotunnit kirkossa keskiviikkoisin klo 11 - 13.

Seurakunnan eläkkeellä oleva pappi, rovasti Kauko Makkonen, Ylilestintie 346, 85900 REISJÄRVI.

Gsm 040 967 5505, e-mail: kauko.makkonen@ort.fi

Virkatodistukset tulee tilata Ortodoksinen kirkon keskusrekisteristä, ma - pe klo 9 - 15, puh. 0206 100 203, e-mail: keskusrekisteri@ort.fi

Seurakunnan kotisivut löytyvät osoitteesta www.ort.fi/fi/kiuruvesi

SÄILYTTÄKÄÄ TÄMÄ LEHTI. Tulemme vähentämään ilmoittelua paikallislehdissä.

KIURUVESI Pyhän Nikolaoksen kirkko

Niemistenkatu 6

Isännöitsijä Aune Lipitsäinen
050 919 5973

Ke 16.5. klo 18 Juhlavigilia
To 17.5. klo 10 Liturgia, toim. MP Panteleimon, Herran taivaaseen astuminen, Helatorstai

La 26.5. klo 18 Juhlavigilia
Su 27.5. klo 10 Liturgia, Pyhän Kolminaisuuden päivä, Helluntai

Su 17.6. klo 10 Liturgia
Su 1.7. klo 10 Hetkipalvelus
La 11.8. klo 18 Vigilia

Ti 14.8. klo 18 Juhlavigilia
Ke 15.8. klo 9 Liturgia, Jumalansynnyttäjän Neitseen Marian kuolinuneen nukkuminen

Su 19.8. klo 10 Liturgia
La 1.9. klo 17 Akatistos luonnon puolesta

Su 2.9. klo 10 Liturgia, toim. arkkipiispa Leo
To 13.9. klo 18 Juhlavigilia
Pe 14.9. klo 9 Liturgia, Kunniallisen ja

eläväksitekevän ristin ylentäminen

Muut tilaisuudet

To 28.6. klo 18 Iltatori, ekumeeninen tilaisuus
Ti 11.9. klo 17:30 Kiuruveden tiistaiseura srk-salissa. Tervetuloa!

KARVOSKYLÄ

Pyhän Kristuksen kirkastumisen kirkko

Jokikyläntie 7

Isännöitsijä
Jarmo Pylkkönen
040 5706 936
Su 27.5. klo 10 Liturgia, Pyhän Kolminaisuuden päivä, Helluntai

Su 10.6. klo 10 Liturgia
Su 8.7. klo 10 Liturgia
Ti 10.7. klo 18 Akatistos
La 4.8. klo 18 Ehtoopalvelus ja iltajuhla, pruasniekka
Su 5.8. klo 10 Liturgia ja vedenpyhitys, ruokailu, Karvoskylän kirkon ja Kytökylän sekä Pyhäsalmen tsasounan yhteinen 50 -vuotisjuhla
18.8. klo 18 Ehtoopalvelus
Su 9.9. klo 10 Liturgia

Muut tilaisuudet

La 19.5. klo 15 Samovaarikerho
Ma 11.6. - To 14.6. Kalajokilaakson tiistaiseuran pyhiinvaellusmatka
Käkisalmi-Konevitsa-Pietari

PYHÄSALMI

Profeetta Elian rukoushuone

Vesitorntie 15

Isännöitsijä
Marja-Leena Maksimainen
040 708 8751

Su 20.5. klo 10 Liturgia
Su 24.6. klo 10 Liturgia
Pe 20.7. klo 10 Liturgia ja vedenpyhitys, 50 -vuotispruasniekka
Su 26.8. klo 10 Liturgia

Muut tilaisuudet

La 12.5. klo 10 Lastenkerho nuokkarin tiloissa, Asematie 4, ohjaajana Tatiana Trifonova

KYTÖKYLÄ

Jumaläidin syntymän rukoushuone

Kytökyläntie 724

Isännöitsijä
Pekka Hytönen
044 545 4100

Ma 28.5. klo 10 Liturgia, II helluntaipäivä
Pe 29.6. klo 10 Liturgia, Pietarin ja Paavalin päivä
Su 12.8. klo 10 Liturgia
Pe 7.9. klo 18 Juhlavigilia
Su 8.9. klo 10 Vedenpyhitys ja liturgia, 50 -vuotispruasniekka, Jumalansynnyttäjän Neitseen Marian syntymä

Pyhäntä
Leiviskä, Seppä, Ketvelintie

Su 25.8. klo 10 Liturgia ja muistopalvelus

Ikuinen muisto

Raimo Pötsönen, 68 v, Nivala
Sergei Seppä, 82 v, Pyhäntä

Seurakuntien toimintakalenteri

VAASAN SEURAKUNTA

VAASA

Vaasan pyhän Nikolaoksen kirkko Kasarmintori

Isännöitsijä Kari Leino
puh. 040 8744240

Ke 16.5.klo 18.00 Vigilia
To 17.5.klo 10.00 Liturgia, Kristuksen taivaaseen astumisen juhla
Su 27.5.klo 10.00 Liturgia ja polvirukoukset, Hellunta
La 9.6. klo 18.00 Vigilia
Su 10.6. klo 10.00 Liturgia
Su 17.6. klo 10.00 Liturgia
To 28.6. klo 10.00 Liturgia, Pt:t Sergei ja Herman Valamolaiset
Su 1.7. klo 10.00 Liturgia
La 14.7. klo 18.00 Vigilia
Su 15.7. klo 10.00 Liturgia
Su 29.7. klo 10.00 Liturgia, kristinoppileirin päätös
Ke 1.8. klo 10.00 Liturgia ja vedenpyhitys, Pyhän Ristin esiintuominen
To 2.8. klo 18.00 Jeesuksenrukouspalvelus
Su 5.8. klo 10.00 Hetkipalvelus
To 9.8. klo 20.00 Akatistos Jumalansynnyttäjälle. Taiteiden yö
To 16.8. klo 18.00 Jeesuksenrukouspalvelus
To 23.8. klo 18.00 Jeesuksenrukouspalvelus
La 25.8. klo 18.00 Vigilia
Su 26.8. klo 10.00 Liturgia
To 30.8. klo 18.00 Jeesuksenrukouspalvelus
La 1.9. klo 10.00 Liturgia, Kirkkovuoden alku
La 1.9. klo 14.00 Akatistos Kaiken Luojalle ja lemmikkieläinten siunaus

Vanhan Vaasan hautausmaa, Vaasa
(Kappelinmäentien päädyssä)

La 9.6. klo 14.00 Panihida Ivan Lisitzinin muistolle

Pe 17.8. klo 18.00 Parastasis (Lisitzinin hautakappelissa)

KOKKOLA Pyhien Simeonin ja Hannan rukoushuone Katariinankatu 3

Isännöitsijä Nadesda Kurki

Ti 22.5. klo 17.30 Ehtoopalvelus (maallikko)
La 2.6. klo 18.00 Vigilia
Su 3.6. klo 10.00 Liturgia
La 30.6. klo 18.00 Vigilia
Su 1.7. klo 10.00 Liturgia
Ma 23.7. klo 9.00 Hetkipalvelus (kristinoppileirin viikko)
Ti 24.7. klo 9.00 Hetkipalvelus
Ke 25.7. klo 9.00 Liturgia
To 26.7. klo 9.00 Hetkipalvelus
Pe 27.7. klo 9.00 Hetkipalvelus
Ma 6.8. klo 10.00 Liturgia, Kristuksen kirkastuminen
La 1.9. klo 18.00 Vigilia
Su 2.9. klo 10 Liturgia

PIETARSAARI Pyhän profeetta Elian ja pyhän Annan rukoushuone

Narsinkatu 2
Isännöitsijä Leif Sandvik
puh. 06-7248634

Su 3.6. klo 10.00 Hetkipalvelus
Su 17.6. klo 10.00 Liturgia
Pe 29.6. klo 10.00 Liturgia, apostolit Pietari ja Paavali
Su 8.7. klo 10.00 Hetkipalvelus
To 19.7. klo 18.00 Vigilia
Pe 20.7. klo 10.00 Liturgia, ristisaatto ja vedenpyhitys. Temppelijuhla (Profeetta Elia)
La 18.8. klo 10.00 Liturgia
Ke 29.8. klo 10.00 Liturgia, Johannes Kastajan mestaus
La 1.9. klo 14.00 Rukouspalvelus ja kotieläinten siunaus

LAPUA Pyhittäjä Serafim Sarovilaisen rukoushuone Koulukatu 7

Isännöitsijä Irma Koskela
puh.040 7415613

Su 20.5. klo 10.00 Liturgia
Su 10.6. klo 10.00 Liturgia
La 21.7. klo 18.00 Vigilia

Su 22.7. klo 10.00 Vedenpyhitys ja Liturgia, toimittaa metropoliitta Panteleimon. Temppelijuhla (Serafim Sarovilainen) sekä rukoushuoneen 50.v.-juhla.
Ke 15.8. klo 10.00 Liturgia, Jumalansynnyttäjän Neitsen Marian kuolonuneen nukkuminen.
Su 2.9. klo 10.00 Liturgia

SEINÄJOKI Lakeuden Ristin seurakuntasali

Ala-Kuljunkatu 2

Su 3.6. klo 10.00 Liturgia

LAPVÄÄRTTI/ LAPPFJÄRD Poranderin kotitsasouna Peruksentie 247

Ma 21.5. klo 18.00 Akatistos Kaiken Luojalle (maallikko)
Su 10.6. klo 18.00 Akatistos Kaiken Luojalle (maallikko)
Su 22.7. klo 17.00 Tsasouнан pyhittäminen, toimittaa metropoliitta Panteleimon
Su 19.8. klo 10.00 Liturgia
La 1.9. klo 18.00 Akatistos Kaiken Luojalle (maallikko)

HARRSTRÖM, KORSNÄS Pyhän Ristin esiinkantamisen tsasouna (Wallgréinin kotitsasouna) Juthnystuvägen 16

Su 8.7. klo 10.00 Liturgia, Kazanin Jumalanäidin ikonin muisto
Su 22.7. klo 19.30 Tsasouнан pyhittäminen, toimittaa metropoliitta Panteleimon

Kesän tapahtumat

Praasniekat
Pietarsaari, Profeetta Elian päivä

Pe 20.7. klo 10.00 Liturgia, ristisaatto ja vedenpyhitys. Lapua, Serafim Sarovilaisen päivä
Su 22.7. klo 10.00 Vedenpyhitys ja liturgia, toimittaa metropoliitta Panteleimon. Yhteiskuljetus Vaasasta, seuraa ilmoittelua ja kysy virastosta!
Samana päivänä Pohjan-

maan Karjalaseurojen kulttuuritapahtuma Lapualla:

Ohjelma
Ruokailu, karjalainen juhla-lounas Lapuan ev.lut seurakuntakeskus
Karjalaisten kirkkojen näyttely, ev.lut seurakuntakeskus
KULTTUURITAPAHTUMAN OHJELMA, Ev.lut seurakuntakeskuksen YLÄSALI
Avauspuhe Metropoliitta Panteleimon, Oulun hiippakunta
Laulua isä Matti ja kanttori Jenni Hakkarainen, Vaasan ort.srk
Juhlapuhe fil.maisteri Markku Ylönen
Karjala tänään; sanoin ja kuvin multimediaesitys prof. Erkki Hiltunen
Karjalaiset 1600-luvulta 2000-luvulle, lyhyt katsaus Kansallispukukavalkadi/piirileikki, Helinä Mäyry
Yhteislaulu: Karjalaisten laulu
Hautasen koululla myös kahvitus ja näyttelytiloja
Ortodoksisen rukoushuoneen salissa IKONINÄYTTELY

Tsasounen vihkimiset
Lapväärtti, Poranderin kotitsasouna
Su 22.7. klo 17.00 Tsasouнан pyhittäminen, toimittaa metropoliitta Panteleimon

Korsnäs, Harrström, isä Matin pappila
Su 22.7. klo 19.30 Tsasouнан pyhittäminen, toimittaa metropoliitta Panteleimon

Taiteiden yö Vaasassa, P. Nikolaoksen kirkko
To 9.8. klo 20.00 Akatistos Jumalansynnyttäjälle

Muuta:
1.7. – 15.8. P. Nikolaoksen kirkko on auki arkisin klo 11.00 - 15.00, maallikkorukoushetki kello 12.00.
Elokuussa torstaisin, paitsi taiteiden yönä, Jeesuksen rukous P. Nikolaoksen kirkossa kello 18.00.
Kotieläinten siunaaminen Vaasassa ja Pietarsaareissa la 1.9. klo 14.00.

LAPIN SEURAKUNTA

Kanslian osoite:
Ounasvaarantie 16
96400 Rovaniemi
Kanslia avoinna:
Keskiviikkoisin 9.00-13.00
Huomio! Kesä-elokuu kanslia on avoinna sopimuksesta
email: lappi@ort.fi
Kanslian puhelinpäivystys:
Ma-pe klo 9-15
Puh. (016) 312 361

ROVANIEMI

Rovaniemen pyhän Andreuksen kirkko Pyhän Apostoli Andreuksen kirkko

Ounasvaarantie 16
Isännöitsijä Laura Katriina Aura
puh. 040 7597029

Ke 16.5. klo 18 Vigilia
To 17.5. klo 10 Liturgia, Helatorstai
La 19.5. klo 18 Vigilia
Su 20.5. klo 10 Liturgia
La 26.5. klo 18 Ehtoopalvelus
Su 27.5. klo 10 Hetkipalvelus
Su 3.6. klo 10 Liturgia
Su 10.6. klo 10 Liturgia
La 16.6. klo 18 Ehtoopalvelus
Su 17.6. klo 10 Hetkipalvelus
La 23.6. klo 18 Vigilia
Su 24.6. klo 10 Liturgia
Su 1.7. klo 10 Liturgia
Su 8.7. klo 10 Liturgia
La 21.7. klo 18 Ehtoopalvelus
Su 22.7. klo 10 Liturgia
La 28.7. klo 18 Vigilia
Su 29.7. klo 10 Liturgia, kristinoppileirin avaus
Su 5.8. klo 10 Liturgia, kristinoppileirin päätös
Su 12.8. klo 10 Liturgia
Su 19.8. klo 10 Liturgia
La 1.9. klo 18 Vigilia
Su 2.9. klo 10 Liturgia
Ke 5.9. klo 18 Ehtoopalvelus ja ortodoksia-kerho

La 8.9. klo 10 Liturgia, Jumalanäidin syntymäjuhla
La 8.9. klo 18 Vigilia
Su 9.9. klo 10 Liturgia
Kesä-elokuussa kirkon ja Petsamo-salin opastus ma-pe klo 9-15

Tapahumat

To 7.6. klo 13.30 Eläkelii-ton XVII liittokokouksen pääjuhlassa Lappi Areenalla, litanian/rukoushetken toimittaminen, Rovaniemi.
To 14.6. klo 14 Nuorten Naisten Kristillisten yhdistysten liiton kurssikeskus: liiton jäsenviikolla 14-19.6. Tapahtuma ”Naiset luovat turvallisen maailman”.
Majapaikkojen siunaus ja pieni alustus ’Jumalanäidin esirukousvoimalla’, Muonio.
29.7.-5.8. Kristinoppileiri Rovaniemen Hirvikarissa
Pe 31.8. klo 13 Kolpeneen uuden asukastalon vihkiminen ekumeenisesti, Rovaniemi.
Pyhittäjä Trifon Petsamolaisen pyhiinvaellus 24.-26.8.
Pe 24.8. klo 13 Sajoksessa Inarissa p. Trifonin elämää esittelevän näyttelyn avaus
klo 15.30 Rukouspalvelus Keväjärven tsasounassa ja Liania matkamiehen ristillä Tsarmijärvellä
klo 18 Ehtoopalvelus Nellimin kirkossa
klo 19 Illanvietto Nellimin satamassa
La 25.8.
klo 10 Liturgia Sevettijärven kirkossa
klo 12 Lounas ja päiväjuhla Sevettijärven koululla
klo 16 Akatistos Sevettijärven kirkossa
klo 17 Iltaseminaari Sevettijärven koululla
Su 26.8. klo 11 (Suomen aikaa) Liturgia p. Georgioksen kappelissa Neidenissä

Lomat ja matkat
Kirkkoherra i Slava Skopets
vapaapäivät: torstaisin ja perjantaisin
pitämättömien vapaapäivien pitäminen 4.-6.6., 14-15.7.
koulutuksella 8-9.6.; 22-23.8.
vuosilomalla 11.-24.6
Kanttori Kai Tulehmo:

vapaapäivät maanantaisin ja tiistaisin
pitämättömien vapaapäivien pitäminen 9-10.6.
vuosilomalla 25.6.-22.7; 6-19.8.
Sihteeri Paula Karvonen: vapaapäivät lauantaicin ja sunnuntaicin vuosilomalla 28.5.-10.6.

IVALO

Pyhän Nikolaoksen kirkko

Rantatie 22

Isännöitsijä

Aulikki Lumisalmi

p. (016) 661 657

Isä Makarios Alatalo aloittaa matkapapin toimessa 1.6.2012
puh. 040 1432348

La 19.5. klo 18.00 Vigilia
Su 20.5. klo 10.00 Liturgia
La 9.6. klo 18.00 Vigilia
Su 10.6. klo 10.00 Liturgia
To 28.6. klo 18.00 Vigilia
La 30.6. klo 18.00 Vigilia
Su 1.7. klo 10.00 Liturgia
Pe 20.7. klo 10.00 Liturgia, profeetta Elia Tisbeläinen
La 4.8. klo 18.00 Vigilia
Su 5.8. klo 10.00 Liturgia
La 8.9. klo 18.00 Vigilia
Su 9.9. klo 10.00 Liturgia

MÄNNIKÖN PALVELUKOTI, IVALO

Ma 28.5. klo 10 Liturgia (Pyhän Hengen päivä)
La 2.6. klo 10.00 Liturgia
La 1.9. klo 10.00 Liturgia

SEVETTIJÄRVI

Pyhittäjä Trifon

Petsamolaisen kirkko

Sevettijärventie 9065

Isännöitsijä

Jaakko Porsanger

p. 045 1326056

Ke 16.5. klo 18.00 Vigilia (Helatorstain aatto)
To 17.5. klo 10.00 Liturgia (Helatorstai)
La 2.6. klo 18.00 Vigilia
Su 3.6. klo 9.00 Liturgia
La 7.7. klo 18.00 Vigilia
Su 8.7. klo 10.00 Liturgia
La 28.7. klo 18.00 Vigilia
Su 29.7. klo 10.00 Liturgia
24.- 26.8 Pyhittäjä Trifonin pyhiinvaellusjuhla
La 25.8. klo 10.00 Liturgia ja klo 16 Akatistos
Pe 7.9. klo 18.00 Juhlavigilia

La 8.9. klo 10.00 Liturgia, Jumalansynnyttäjän, Neitsyt Marian syntymä

NELLIM

Pyhän Kolminaisuuden ja pyhittäjä Trifon

Petsamolaisen kirkko

Siikajärventie 64

Isännöitsijä Tauno Haltta

p. 040 7705148

La 26.5. klo 18.00 Suuri ehtoopalvelus (Helluntai, praasniekka)
Su 27.5. klo 10.00 Liturgia ja vedenpyhitys (Helluntai, praasniekka)
La 14.7. klo 18.00 Vigilia
Su 15.7. klo 10.00 Liturgia
24.-26.8 Pyhittäjä Trifonin pyhiinvaellusjuhla
Pe 24.8 klo 18.00 Ehtoopalvelus
La 1.9. klo 18.00 Vigilia
Su 2.9. klo 10.00 Liturgia

KEVÄJÄRVI

Pyhien Boriksen ja Glebin tsasouna

Glebin tsasouna

Isännöitsijä Mikko Rantala
p. 0400 308 950

La 16.6. klo 18.00 Vigilia
Su 17.6. klo 10.00 Liturgia
Ma 23.7. klo 18 Juhlavigilia
Ti 24.7. klo 10 Liturgia, ristisaatto ja pieni vedenpyhitys,
Boriksen ja Glebin juhla
24- 26.8 Pyhittäjä Trifonin juhla
Pe 24.8 klo 15.30 Rukoushetki, liania matkamiehen ristillä Tsarmijärvellä
29.8. klo 10.00 Liturgia, Herran edelläkäviän ja kastajan Johanneksen messaus

SAARISELKÄ

Apostoli Paavalin kappeli

Ke 29.6. klo 10.00 Liturgia, ap.,
Pietarin ja Paavalin juhla

Lomat:

Matkakanttori Erkki Lumisalmi vuosilomalla 24.6 ja 6.-19.8.

Kerhoja, kuoroja, tiistaiseuroja ym. Oulun hiippakunnassa

Oulun ortodoksinen seurakunta

OULU

Katedraali avoinna heinäkuussa

Oulun ortodoksinen katedraali auki heinäkuussa kolmena keskiviikkona (4.7., 11.7. ja 18.7.) klo 10-18 tutustumista, hiljentymistä ja rukousta varten. Aukiolon päättää klo 18 ehtoopalvelus. Esim. kesävieraat voi tuoda tutustumaan ortodoksiseen pyhäkköön. Tervetuloa!

Lastenpäiväkerho 4.-8.6.

Oulun ortodoksinen seurakunta järjestää 7-13 -vuotiaille lapsille päiväkerhon seurakuntakeskuksessa (Torikatu 74) maanantaista perjantaihin 4.-8.6.2012 klo 9-15. Kerhopäivän aikana tarjotaan lapsille ateria ja välipala. Kerhon hinta on seurakunnanjäsenille 25€. Ilmoittautuminen kerhoon 25.5.2012 mennessä. Paikkoja kerhoon on rajoitetusti ja ne täytetään ilmoittautumisjärjestyksessä. Lisätietoja kerhosta ja ilmoittautumiset nuoris- ja diakoniatyöntekijälle Petri Aholle (044 5115 744 tai petri.aho@ort.fi).

Lastenleiri Puroniemessä 26.-29.6.

Oulun ortodoksinen seurakunta järjestää yhdessä Ortodoksisten Nuorten Liiton (www.onl.fi) kanssa lastenleirin Puroniemen leirikeskuksessa Rautalammilla. Leirin ajankohta on 26.-29.6.2012. Leirille järjestetään yhteiskuljetus Oulusta. Leirin hinta on seurakunnanjäsenille 55€. Sitovat ilmoittautumiset leirille tapahtuu ilmoittautumislomakkeella. Ilmoittautumislomakkeet tulee palauttaa 25.5.2012 mennessä seurakuntaan. Ilmoittautuneet saavat myöhemmin leirikirjeen jossa on tarkempaa infoa lastenleiristä sekä pankkisiirron jolla leirin voi maksaa. Lisätietoja ja ilmoittautumislomakkeita leiristä saa seurakunnan nuoris- ja diakoniatyöntekijä Petri Aholta (044 5115 744 tai petri.aho@ort.fi).

Oulun katedraalin kuorouudistus

Ensi syksynä Oulun pyhän Kolminaisuuden katedraalissa aloittaa toimintansa kokonaan uusi kirkkokuoro. Uuteen kirkkokuoroon otetaan laulajia laulukokeen perusteella. Laulukoe pidetään sunnuntaina 9.9. klo 13 alkaen seurakuntasalilla (Torikatu 74). Laulukokeen ottaa vastaan lauluopettaja Virve Karén, haastattelun kanttori Laura Aho. Laulukokeessa laulaja laulaa yhden omavalintaisen laulun (maallisen tai kirkollisen, ilman säestystä) sekä yhdessä kanttori Laura Ahon kanssa äänissä liturgian ensimmäisen antifonin. Nuotinlukutaito sekä sitoutuminen kirkon liturgiseen jumalanpalveluselämään katsotaan eduksi. Kirkkokuoro aloittaa harjoittelunsa keskiviikkona 12.9. klo 18 ehtoopalveluksella jonka jälkeen harjoitukset seurakuntasalilla. Laulukoe päivän jälkeen kirkkokuorossa saavat laulaa vain laulukokeen läpäisseet laulajat. Laulukokeeseen ei tarvitse erikseen ilmoittautua, riittää, että ilmestyy paikalle ja on valmistautunut kokeeseen. Lisätietoja kuorouudistuksesta, laulukokeesta ja muuhun katedraalissa liittyvästä laulamisesta antaa kanttori Laura Aho (044 5115 743 tai laura.aho@ort.fi).

Laulupiiri aloittaa toimintansa

Ensi syksynä Oulun ortodoksisessa seurakunnassa aloittaa toimintansa laulupiiri. Piiri on tarkoitettu kaikille laulua rakastaville. Laulupiiriin ei ole laulukoea. Piirissä lauletaan kirkkolauluja yksinäisesti että moniäänisesti, vaeltajan lauluja sekä laulajien omia toivelauluja. Laulupiiri toimii joka toinen torstai klo 13 seurakuntakeskuksessa (Torikatu 74). Klo 12 on mahdollisuus osallistua akatistokseen katedraalissa. Ensimmäinen laulupiiri on 13.9. Lisätietoja antaa kanttori Laura Aho (044 5115 743 tai laura.aho@ort.fi).

Perhetapahtumia

Oulun ortodoksinen seurakunta järjestää syksyllä 2012 ja keväällä 2013 erilaisiin teemoihin liittyviä perhetapahtumia kaikille 0-10 -vuotiaille lapsille ja heidän perheilleen. Perhetapahtumat järjestetään

seurakuntakeskuksessa (Torikatu 74). Perhetapahtumissa on toimintaa kaikille perheen jäsenille yhdessä ja erikseen. Tapahtuma alkaa aina liturgialla ja päättyy arvontaan, jossa on pääpalkintoina lahjakortteja Oulun seudulla toimiviin perheille tarkoitettuihin kohteisiin. Perhetapahtumat ovat maksuttomia, ruokailusta peritään 3€/henkilö.

Syksyn 2012 perhetapahtumien päivämäärät ovat:

La 8.9. klo 9-14, ilmoittautuminen viimeistään 3.9.

La 3.11. klo 9-14, ilmoittautuminen viimeistään 29.10.

Su 9.12. klo 10-14.30, ilmoittautuminen viimeistään 3.12.

Perhetapahtumiin voi ilmoittautua yksitellen ilmoittautumispäiviin mennessä tai kaikkiin kerralla. Lisätietoja tapahtumista ja ilmoittautumisesta kanttori Laura Aholle (044 5115 743 tai laura.aho@ort.fi).

”Eskarit” Oulussa

Oulun ortodoksinen seurakunta järjestää esikoululaisille (vuonna 2006 syntyneet) omaa toimintaa. Toiminta liittyy varhaiskasvatuksen opetussuunnitelmaan. Ortodoksinen eskari järjestetään kerran kuussa. Osa eskarikerroista toteutetaan seurakunnan perhetapahtumien yhteydessä (ks. yllä). Eskaritoiminta on tarkoitettu kaikille eskarilaisille ja se on

maksutonta. Eskaripäiviin osallistuminen on vapaaehtoista. Eskaritoiminta tapahtuu seurakuntakeskuksessa (Torikatu 74).

Eskarilaisille pelkästään tarkoitettavat päivät ovat:

La 6.10. 2012, La 19.1.2013 ja 20.4.2013

Ilmoittautuminen eskaripäiviin 7.9. mennessä. Lisätietoja ja ilmoittautumiset kanttori Laura Aholle (044 5115 743 tai laura.aho@ort.fi).

Katekumeenikurssi Oulussa

Kurssi on ortodoksinen kirkon jäsenyyteen tähtäävää opetusta. Katekumeeni-sana on kreikkaa ja tarkoittaa opetettavaa. Kurssi koostuu kahdesti kuussa pidettävistä kokoontumisista. Kurssi on vapaaehtoinen, eikä sille osallistuminen aiheuta mitään sitoumuksia. Kurssin aikana tutustutaan paitsi ortodoksinen uskoon, myös perinteisiin ja tapoihin. Kurssi kestää syksystä kevääseen. Keväällä on mahdollisuus liittyä ortodoksinen kirkkoon. Kokoontumisia on kaksi kertaa kuussa Oulun ortodoksisella seurakuntakeskuksella. Opettajana toimii seurakunnan pappi Lars Ahlbäck. Ilmoittautumiset ja lisätietoja opettajalta (044 5115 746 tai lars.ahlbäck@ort.fi). Ensimmäinen kokoontuminen torstaina 6.9. klo 18.

KEMI JA TORNIO

Ortodoksiset lastenkerhot Kemissä ja Torniossa

Lastenkerhoissa tutustutaan ortodoksinen uskoon ja elämään. Kerhoissa myös askarrellaan ja leikitään. Useimmiten on tarjolla pieni välipala. Ohjaajina toimivat Anna Miettinen ja kanttori Helena Matsi (044 5115 748 tai helenamatsi@hotmail.com). Lastenkerho kokoontuu klo 16.30 alkaen Kemissä (Lehtokatu 31) kerran viikossa keskiviikkoisin ja Torniossa (Lukionkatu 1) kerran kuussa maanantaisin. Kesällä kerho ei kokoonnu. Syyskuussa ensimmäinen kerhot ovat Kemissä 5.9. ja Torniossa 3.9.

Православные детские кружки в Кемии и в Торнио.

Занятия в кружках знакомят ребят с основами православной веры и жизни. Также ребята учатся изготавливать разные поделки и участвуют в весёлых играх. Кроме этого чаще всего организовывается небольшой полдник. Руководителями кружка являются Анна Миетунен

и регент Елена Матси. Детский кружок в Кемии собирается по адресу (Lehtokatu 31) один раз в неделю по средам. В Торнио (Lukiokatu 1) кружок проводится раз в месяц по понедельникам. В следующий раз в Кемии (5.9.) и в Торнио (3.9.). Начало занятий в 16.30.

Ortodoksisuus tutuksi Kemissä ja Torniossa

Ortodoksisuus tutuksi -alustuksia Kemissä ja Torniossa. Alkukesällä ei alustuksia. Syksyllä on alustuksia monista aiheista – esimerkiksi

Uskoa etsimässä, Ortodoksinen ihmiskuva, Ortodoksinen rukouskirja, ja Jouluikoni. Klo 14 toimitetaan akatistos ja alustus alkaa n. klo 14.30. Paikkana joko Kemin ortodoksinen kirkko (Lehtokatu 31) tai Tornion ortodoksinen kirkko (Lukiokatu 1). Alustukset sopivat kaikille kiinnostuneille.

Su 5.8. Uskoa etsimässä (Tornio)

Su 12.8. Uskoa etsimässä (Kemi)

Su 19.8. Ortodoksinen ihmiskuva (Tornio)

Su 26.8. Ortodoksinen ihmiskuva (Kemi)

Suomen Ortodoksinen
kirkko netissä:
www.ort.fi

Liturgia Vaasan kirkossa. Isabelle Witting 10 vuotta, Vaasa.

Maikkulan praasniekka

Maikkulan praasniekkaa ja Pohjois-Viena-seuran 20-vuotisjuhlaa vietetään lauantaina 1.9.2012

klo 12 alkaen Maikkulan entisellä kasarmilla (nyk. osoite on Maikkulanrinne 42). Rukoushuoneessa toimitetaan rukouspalvelus ja matkamiehen ristillä litania. Vienan pakolaisten muistokivellä on ohjelmaa.

Juhla jatkuu Oulun ortodoksisella seurakuntatalolla noin klo 13.30 (osoite Torikatu 74).

Praasniekkakahvin jälkeen on ohjelmassa mm. karjalaisia esiintyjiä, esitelmä, musiikkia sekä näyttely.

Tervetuloa!

Järjestäjät: Oulun ort. hiippakunta, Oulun ort. seurakunta ja Pohjois-Viena -seura

Oulun ortodoksinen seurakunta

Kesän praasniekat

Oulun ortodoksisessa seurakunnassa on kesäkuukausina neljä pyhäkköjuhlaa – praasniekkaa. Juhlissa on jumalanpalveluksia, tarjoilua, yhdessäoloa ja paljon muuta. Kaikki ovat sydämellisesti tervetulleita!

Pyhittäjä Arseni Konevitsalainen 12.6.

Haukiputaan Martiniemen ortodoksinen rukoushuone viettää praasniekkaa pyhittäjä Arseni Konevitsalaisen päivänä 12.6.

Ma 11.6. klo 18 suuri ehtoopalvelus

Ti 12.6. klo 9.30 pieni vedenpyhitys ja liturgia. Praasniekkatarjoilua jumalanpalveluksen jälkeen.

Johannes Kastajan syntymä 24.6.

Kemin ortodoksinen kirkko viettää praasniekkaa Johannes Kastajan juhlanä 24.6.

La 23.6. klo 18 vigilia

Su 24.6. klo 10 pieni vedenpyhitys ja liturgia. Juhlapäivänä jumalanpalveluksen jälkeen praasniekkatarjoilua ym.

Apostolit Pietari ja Paavali 29.6.

Tornion ortodoksinen kirkko viettää praasniekkaa apostolien Pietarin ja Paavalin juhla 29.6.

To 28.6 klo 18 vigilia

Pe 29.6. klo 10 liturgia. Juhlapäivänä jumalanpalveluksen jälkeen praasniekkatarjoilua ym.

Kristuksen kirkastuminen 6.8.

Muhoksen ortodoksisen rukoushuone viettää praasniekkaa Kristuksen kirkastumisen juhlanä 6.8.

Su 5.8. klo 18 suuri ehtoopalvelus

Ma 6.8. klo 10 liturgia, pieni vedenpyhitys, vainajien muistohetki, ja uudishedelmien ja -marjojen siunaus. Juhlapäivänä jumalanpalveluksen jälkeen praasniekkatarjoilua.

PYHÄJÄRVEN TIISTASEURA JÄRJESTÄÄ

Kesäretken Pielavedelle tiistaina 5.6.2012. Matkalle ovat tervetulleita myös muitten seurakuntamme tiistaiseurojen jäsenet ystävineen. Vierailukohteina mm. Arkkipiispa Leon tsasouna ja Pielaveden kirkko.

Matkan hinta 10 euroa (kyyti). **Kyydin järjestämisen takia ilmoittautumiset 28.5.**

Marja-Leena Maksimainen puh. 040 7088 751 tai email: aimo.maksimainen@pp.inet.fi

Auton kulkureitti ja aikataulu tiedotetaan ilmoittautuneille.

Kesän 2012 juhlatapahtumia

- 4.7. Kukkulan praasniekka Sotkamon Petäjävaarassa
- 7.-8.7. Kuivajärven praasniekka
- 14.-15.7. Lapuan rukoushuone 50 vuotta
- 4.-5.8. Karvoskylän kirkon, Pyhäsalmen ja Haapaveden Kytökylän tsasounien yhteinen 50-vuotisjuhla
- 18.8. Kuluntalahden hautausmaan rukoushuoneen vihkiminen Kajaanissa
- 24.-26.8. Pyhän Trifonin pyhiinvaellus, Inari-Neiden
- 1.9. Maikkulan praasniekka Oulussa

Katso ohjelma tarkemmin seurakuntautisista!

Harvinainen kuorovierailu

Tessalonikin bysanttilainen kuoro

Johtaa Emmanuil Daskalakis

To 26.7. klo 18 Haukiputaan ev.lut. kirkko

Pe 27.7. klo 18 Oulun tuomiokirkko

La 28.7. klo 14 Oulun Pyhän Kolminaisuuden katedraali

Kuoro osallistuu myös liturgiaan Oulun katedraalissa su 29.7. klo 10

Kiitos

Lämmin kiitos KP metropoliitta Panteleimonille, Oulun hiippakunnalle, Kajaanin seurakunnan papistolle, seurakunnalle, työkavereille, seurakuntalaisille, sisaruksilleni ja kaikille ystäville, jotka muistitte minua täyttäessäni 60 vuotta. Olette rukouksin juhlistamassa merkkipäivääni.

Sydämelliset kiitokset! Arkkipiispa Leolle, metropoliitta Panteleimonille, seuramme jäsenille ja kaikille niille, jotka lahjoituksin ja muuten osallistuiivat juhlamme onnistumiseen.

Kiittäen
Oulun seudun Salmi-kerho

Isä Kauko Ivanoff

Juhlaliturgia Sevettijärvellä. Kuva: Johannes Mäntymäki

Julkaisija:

Oulun ortodoksisen hiippakunnan seurakunnat / Paimen-Sanomat ry

Päätoimittaja:

Metropoliitta Panteleimon
P. 020 610 0250, fax. 020 610 0251,
sähköposti: paimensanomat@ort.fi

Toimitus:

Nummikatu 30 B 16, 90100 OULU
P. 0206 100 250, fax. 020 610 0251,
sähköposti: paimensanomat@ort.fi

SEURAKUNTALAISTEN osoitteenmuutokset ja tilaukset omaan seurakuntaan

MAKSULLISET tilaukset

Oulun ortodoksisen hiippakuntaan,
p. 020 610 0250, paimensanomat@ort.fi

Tilaushinnat:

- tilaushinta 12€ / vuosi
- tilausmaksut tilinumero 110750-1106102,
viestiosaan tilaajan nimi

Paino:

Joutsen Median Painotalo, PL 52,
90101 OULU, p. 08 5370 011

Seuraavan numeron PS 3/12 aineisto viimeistään perjantaina 20.8.2012 osoitteeseen paimensanomat@ort.fi

Seuraava numero ilmestyy syyskuussa 2012

Lehti luettavissa internetissä:
<http://www.ort.fi/hiippakunnat/oulu/paimen-sanomat>